

Umræðuskjal nr. 4/2006

**Drög að reglum um eiginfjárkröfu og áhættugrunn
fjármálafyrirtækja**

Sent fjármálafyrirtækjum til umsagnar. Það er einnig birt á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins (www.fme.is) og er öllum gefinn kostur á að koma sjónarmiðum á framfæri fyrir 15. desember 2006.

22. nóvember 2006

I. Inngangur

Með umræðuskjali þessu leggur Fjármálaeftirlitið fram tillögur um breytingu á reglum um eiginfjárkröfu og áhættugrunn fjármálafyrirtækja. Hagsmunaaðilum og öðrum þeim sem áhuga hafa er boðið að koma á framfæri sjónarmiðum sínum um regludrögin og er óskað eftir að umsagnir berist eigi síðar en 15. desember nk.

Nýjar alþjóðlegar reglur um eigið fé fjármálafyrirtækja ganga í gildi í ársbyrjun 2007. Reglurnar eru byggðar á staðli frá Baselnefndinni um bankaeftirlit, svonefndum Basel II staðli, sem gefinn var út í júní 2004 og uppfærður í nóvember 2005. Hann kemur í stað eldri staðals um eigið fé alþjóðlegra fjármálafyrirtækja, sem að stofni til er frá 1988.

Nýju reglurnar eru teknar upp á hinu Evrópska efnahagssvæði með breytingum á tveimur tilskipunum. Upphaflegu tilskipanirnar, nr. 2000/12/EB og 93/6/EB, hafa verið lögfestar hér á landi með lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum sem settar eru samkvæmt fyrirmælum í þeim lögum, sbr. reglur nr. 530/2003, um eiginfjárlutfall fjármálafyrirtækja. Eðlilegt er að lögfesta breytingar á þessum tilskipunum með samsvarandi breytingum á gildandi lögum og reglum. Tilskipanir þær sem um ræðir eru nr. 2006/48/EB (áður nr. 2000/12/EB) og nr. 2006/49/EB (áður nr. 93/6/EB).

Markmiðið með breytingunum er einkum að ákvörðun um lágmark eigin fjár fjármálafyrirtækja verði byggð á nákvæmari viðmiðum en hingað til hefur verið stuðst við, þannig að fyrirtæki sem hafa góða stjórn á áhættum sínum geti notið þess við útreikning á eiginfjárkröfunni. Þetta er gert með tvennum hætti: Meginreglur eru ítarlegri en áður, auk þess sem stór fjármálafyrirtæki með öflugt skipulag geta fengið að byggja eiginfjárkröfuna á eigin áhættumati að hluta.

Eftirfarandi drög að reglum munu, þegar þær hafa tekið gildi, leysa af hólmi núgildandi reglur nr. 530/2003. Það nýmæli kemur fram í þessum drögum að í mörgum tilvikum er vísað beint til viðauka í viðeigandi tilskipunum í stað þess að innleiða efnisinnihald þeirra viðauka í reglurnar eða viðauka með reglunum. Þessir viðaukar tilskipananna eru í flestum tilvikum mjög tæknilegs eðlis og beinast fyrst og fremst að stærri fjármálafyrirtækjum. Þar sem íslensk þýðing viðaukanna með tilskipununum mun væntanlega ekki liggja fyrir fyrir en nokkru eftir áformaðan gildistökuðag, þ.e. 1. janúar 2006, mun ensk útgáfa þessara viðauka gilda.

DRÖG AÐ REGLUM um eiginfjárkröfur og áhættugrunn fjármálafyrirtækja

I. KAFLI

Gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

Reglur þessar gilda um eftirtalda aðila:

1. Fjármálafyrirtæki sem fengið hafa starfsleyfi samkvæmt 1.-3. og 5.-7 tölul. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, þ. e. viðskiptabanka, sparisjóði, lánaþyrirtæki, verðbréfafyrirtæki, verðbréfamiðlanir og rekstrarfélög verðbréfasjóða.
2. Samstæður þar sem móðurfyrirtæki er eitthvert þeirra fyrirtækja sem nefnt er í 1. tölul.

Þeir aðilar sem taldir eru upp í 1. mgr. þessarar greinar nefnast fjármálafyrirtæki í eftirfarandi greinum.

2. gr.

Í þessum reglum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

Áhættuskuldbinding/-krafta (e. exposure): Notað um eignaliði og liði utan efnahags. Þegar samhengið leyfir er orðið stytt og orðið skuldbinding/krafta notað.

Baktryggð staða (e. hedged position): Staða í fjármálagerningum sem fjármálafyrirtækið hefur tekið til að tryggja sig gegn markaðsáhættu eigna- og skuldaliða eða stöðu í afleiðum.

Binditímaaðferð (e. maturity based method): Aðferð til að reikna vaxtaáhættu fjármálafyrirtækis sem tekur mið af binditíma þeirra markaðsskuldabréfa sem eru í veltubók fjármálafyrirtækis. Binditími í þessu samhengi er binditími vaxtaprósentu og telst hann vera sá sami og eftirstöðvatími bréfsins þegar um er að ræða skuldabréf með föstum vöxtum. Ef um er að ræða ákvæði í skuldabréfi um að vextir geti tekið breytingum fyrir lokagjaldþaga þá skal miða við þann tíma sem er til þess dags að vextir verða ákvarðaðir að nýju. Sjá einnig rauntímaaðferð.

Birgðaffjármögnun: Stöður þar sem áþreifanlegar birgðir hafa verið seldar framvirkt og kostnaður við fjármögnunina hefur verið frystur fram að dagsetningu framvirku sölunnar.

Breytanlegt verðbréf (e. convertible security): Verðbréf sem að vali eiganda er hægt að skipta fyrir annað verðbréf, oftast hlutabréf útgefanda.

Delta stuðull valréttarsamnings: Með delta stuðli valréttarsamnings er átt við áætlaða breytingu á virði valréttarsamnings sem hlutfall af minniháttar verðbreytingum á þeim undirliggjandi fjármálagerningum sem liggja til grundvallar valréttarsamningnum. Delta stuðull segir til um líkindi þess að valréttarsamningur hafi verðgildi á innlausnardegi.

Deltavirði valréttaramninga: Deltavirði valréttarsamnings jafngildir fjárhæð undirliggjandi fjármálagernings sem *kaupréttur* vísar til, margfaldað með *delta stuðli* valréttarsamningsins.

Eftirlitsstjórnvöld (e. competent authorities). Þau stjórnvöld í hverju ríki sem hafa eftirlit með fjármálafyrirtækjum.

Eftirstöðvatími: Með eftirstöðvartíma er átt við þann tíma sem eftir er til gjalddaga skuldaskjals.

Fjárhæð áhættuskuldbindingar (e. exposure value). Sjá *áhættuskuldbinding*.

Fjármálagerningur:

a. Verðbréf, þ.e. hvers konar framseljanleg kröfuréttindi til peningagreiðslu eða ígildis hennar, svo og framseljanleg skilríki fyrir eignarréttindum að öðru en fasteign eða einstökum lausafjármunum, svo sem hlutabréf, skuldabréf, áskriftarréttindi, skiptanleg verðbréf og breytanleg verðbréf.

b. Afleiða, þ.e. samningur þar sem uppgjörssákvæði byggist á breytingu einhvers þáttar á tilteknu tímabili, svo sem vaxta, gengis gjaldmiðla, verðbréfaferðs, verðbréfavísitölu eða hrávöruverðs. Með afleiðu er m.a. átt við:

i. *framvirkan óframseljanlegan fjármálagerning*, þ.e. samning sem kveður á um skyldu samningsaðila til að kaupa eða selja tiltekna eign fyrir ákveðið verð á fyrir fram ákveðnum tíma,

ii. *framtíðarsamning*, þ.e. staðlaðan og framseljanlegan samning sem kveður á um skyldu samningsaðila til að kaupa eða selja tiltekna eign fyrir ákveðið verð á fyrir fram ákveðnum tíma,

iii. *skiptasamning*, þ.e. samning sem kveður á um að hvor samningsaðila greiði hinum fjárhæð sem tekur mið af breytingum á hvoru viðmiðinu fyrir sig á samningstímanum,

iv. *valréttarsamning*, þ.e. samning sem veitir öðrum samningsaðila, kaupanda, rétt en ekki skyldu til að kaupa (kaupréttur) eða selja (söluréttur) tiltekna eign (andlag samnings) á fyrir fram ákveðnu verði (valréttargengi) á tilteknu tímamarki (lokadagur) eða innan tiltekinnna tímamarka (gildistími valréttar). Sem endurgjald fyrir þennan rétt fær hinn samningsaðilinn, útgefandinn, ákveðið gjald sem segir til um markaðsvirði valréttarins við upphaf samningstímans.

c. Hlutdeildarskírteini.

d. Peningamarkaðsskjal.

e. Framseljanleg veðréttindi í fasteignum og lausafé.

Fjármögnum útlánavörn (e. funded credit protection): Aðferð við mildun útlánaáhættu þar sem lánastofnun tekur eignir, efnislegar eða peningalegar, til tryggingar ef til vanefnda lántakanda kemur. Sjá einnig *ófjármögnum útlánavörn*.

Viðskiptahúsnaði (e. commercial real estate): Með viðskiptahúsnaði er átt við verslunar- og skrifstofuhúsnaði og annað þjónustuhúsnaði sem auðvelt er að breyta notkun á.

Framvirk viðskipti (e. forward transactions): Viðskipti sem gerð eru upp þremur virkum dögum eftir upphafsdag þeirra eða síðar. Sjá einnig *núviðskipti*.

Framvirkur vaxtasamningur (e. FRA - forward rate agreement): Samningur sem kveður á um vaxtaviðmiðun yfir ákveðið tímabil og reiknast vextir af fyrirfram

ákveðinni *grundvallarfjárhæð*, sem ekki kemur til greiðslu á. Samningurinn er gerður upp í lok samningstímans á fyrirfram ákveðnum uppgjörsdegi.

Fullgildur liður (e. qualifying item): Gnóttstaða eða skortstaða í þeim liðum sem falla undir 2. tölul. 12. gr. Auk þess getur Fjármálaeftirlitið heimilað að önnur skuldaskjöl teljist til fullgildra liða. Forsenda þess að skuldaskjöl geti talist til fullgildra liða er að skjalið sé skráð á viðurkenndum verðbréfamarkaði, sé auðseljanlegt og *mótaðilaáhætta* þess sé sambærilegt eða lægra en þeirra eigna sem falla undir 2. tölul. 12. gr. þessara reglna.

Fyrirtæki tengt fjármálasviði: Fyrirtæki sem ekki er lánastofnun og starfar einkum að öflun eignarhluta eða stundar einhverja eða alla þá starfsemi sem um getur í 2.-12. tölul. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki.

Gjaldmiðlaskiptasamningur (e. currency swap): Samningur sem kveður á um að samningsaðilar skipti á höfuðstólum tveggja mynta á ákveðnu gengi í framtíðinni. Skipst er á höfuðstól í lokin, en oft einnig í upphafi samnings.

Gnóttstaða (e. long position): Staða í fjármálaskjölum sem gefur eða getur í framtíðinni gefið fjármálafyrirtæki rétt eða skyldað það til að taka á móti greiðslu í peningum, verðbréfum eða öðrum eignum. *Sölu- og kaupréttur* telst vera hluti af gnóttstöðu. Sjá einnig *skortstaða*.

Grundvallarfjárhæð afleiðusamnings (e. notional principal/ notional position): Sú fjárhæð, það verðbréf eða sú ímyndaða staða sem lögð er til grundvallar í afleiðusamningi.

Grunnvaxtaskiptasamningur (e. basis interest rate swap): Sjá vaxtaskiptasamningur.

Hlutabréf: Eignarhlutur í hlutafélagi. Í skilningi þessara reglna skal ennfremur telja til hlutabréfa þann hluta *afleiðusamninga* í *veltubók* fjármálafyrirtækis sem tengdur er hlutabréfum, gengi hlutabréfa eða þróun hlutabréfavísitölu.

Hrein gjaldeyrisstaða fjármálafyrirtækis (e. an institution's overall net foreign exchange position): Hærrí fjárhæðin af tveimur, samanlögð *opin gjaldeyrisstaða* í þeim gjaldmiðlum þar sem um nettó gnóttstöðu er að ræða eða samanlögð *opin gjaldeyrisstaða* þeirra gjaldmiðla þar sem um nettó skortstöðu er að ræða.

Kaupréttur (e. call option): Réttur til að kaupa vöru, verðbréf eða gjaldeyri á fyrirfram ákveðnu verði, annað hvort á ákveðnum degi eða fyrir ákveðinn dag. Slíkur samningur er bindandi fyrir þann sem selur slíkan samning en kaupandi getur valið hvort hann nýtir sér réttinn eða ekki. Sjá einnig *valréttur og söluréttur*.

Lag eignasafns vegna verðbréfunar (e. tranche): Samningsbundinn hluti lánaáhættu tengdur kröfu eða kröfusafni þar sem staða í einu lagi leiðir af sér lánaáhættu sem er meiri eða minni en staða í öðrum lögum safnsins sömu fjárhæðar.

Lánastofnun: Fyrirtæki sem fengið hefur starfsleyfi skv. 1.-4. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Lánaafleiður (e. credit derivatives): Afleiðusamningar þar sem uppgjör/greiðsla er háð lánstrausti lántakanda, t.d. CDS.

Liðir utan veltubókar (e. banking book): Allir þeir liðir innan og utan efnahagsreiknings fjármálafyrirtækis sem ekki teljast til veltubókar.

Líkur á vanefndum (e. probability of default, PD): Líkur á vanefndum mótaðila yfir eins árs tímabil.

Markaðsáhætta (e. market risk): Áhætta fjármálafyrirtækis á fjárhagslegu tapi vegna liða innan og utan efnahagsreiknings vegna breytinga á markaðsvirði þessara liða, þar á meðal breytingar á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði hlutabréfa.

Markaðsverðbréf: Framseljanlegt verðbréf (skuldabréf, hlutabréf eða hlutdeildarskírteini) sem boðið er einstaklingum og/eða lögaðilum til kaups með útboði þar sem öll helstu einkenni bréfa í hverjum flokki eru hin sömu, þar á meðal nafn útgefanda (skuldara), fyrsti vaxtadagur og endurgreiðslu-, vaxta- og uppsagnarákvæði eftir því sem við á.

Móðurfyrirtæki: Fyrirtæki skilgreint í 1. mgr. 97. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki.

Mótaðilaáhætta (e. counterparty risk): Sú hætta sem er á því að gagnaðili fjármálasamnings uppfylli ekki ákvæði hans. Ein tegund mótaðilaáhattu er afhendingaráhætta en það er sú áhætta að mótaðili afhendi ekki verðbréf í samræmi við ákvæði fjármálasamnings. Önnur tegund mótaðilaáhattu er uppgjörshætta en það er sú áhætta að mótaðili t.d. afleiðusamnings standi ekki við samninginn á uppgjörstegi. Þriðja tegund mótaðilaáhattu er útlánaáhætta. Sjá einnig *útlánaígildi*.

Mildun/lækkun útlánaáhattu (e. credit risk mitigation): Aðferðir sem fjármálafyrirtæki nota til að draga úr þeim áhættum sem tengjast áhættuskuldbindingum.

Nettóstaða : Með nettóstöðu verðbréfa er átt við mismuninn milli gnóttstöðu og skortstöðu í samskonar verðbréfum.

Nústaða (e. spot position): Staða í fjármálaskjölum sem gerð verður upp eigi síðar en tveimur virkum dögum frá viðmiðunardegi.

Núviðskipti (e. spot transaction): Viðskipti sem gerð eru upp eigi síðar en tveimur virkum dögum eftir upphafsdeg þeirra. Sjá einnig *framvirk viðskipti*.

Opinber aðili: Ríki eða sveitarfélag á Íslandi eða samsvarandi aðili í öðrum löndum.

Opinber fyrirtæki og stofnanir: Með opinberum fyrirtækjum og stofnunum í reglum þessum er átt við fyrirtæki og stofnanir sem eru að öllu leyti í eigu ríkis eða sveitarfélaga eða samsvarandi stjórnvalda í öðrum löndum eða eru undir stjórn áðurnefndra aðila og eru ekki rekin í samkeppni (*e. non-commercial*). Fjármálaeftirlitið birtir lista á heimasíðu sinni yfir þau fyrirtæki sem þessi skilgreining á við um hverju sinni.

Opinbert viðmiðunargengi: Opinbert viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands eins og það er skráð á uppgjördegi.

Opin gjaldeyrisstaða í gjaldmiðli (e. net open position in a currency): Mismunur gnóttstöðu og skortstöðu í viðkomandi gjaldmiðli. Sjá einnig *hrein gjaldeyrisstaða*.

Ófjármögnuð útlánavörn (e. unfunded credit protection): Aðferð til mildunar útlánaáhættu þar sem þriðji aðili veitir ábyrgð ef til vanefnda lántakanda kemur, t.d. ábyrgðarmaður láns eða CDS. Sjá einnig *fjármögnuð útlánavörn*.

Rauntímaaðferð (e. duration based method): Aðferð til að reikna út vaxtaáhættu fjármálafyrirtækis. Aðferðin tekur mið af reiknuðum rauntíma skuldabréfs/fjármálasamnings, í stað afborgunartíma. Rauntími skuldabréfs er veginn meðal afborgunartími þess og er þá tekið tillit til allra greiðslna af skuldabréfinu, bæði vaxta og afborgana, eftir að þær hafa verið núvirtar með reiknaðri ávöxtun skuldabréfsins. Hin reiknaða ávöxtun skuldabréfsins skal taka mið af markaðsvirði bréfsins á uppgjörstími. Leiðréttur rauntími skuldabréfs (*e. modified duration*) er reiknaður rauntími skuldabréfsins deilt með einum plús hin reiknaða ávöxtunarkrafa. Sjá einnig *binditímaaðferð*.

Raunveruleg sölu- og endurkaupaviðskipti: Sölu- og endurkaupaviðskipti þar sem afsalshafi hefur skuldbundið sig til að skila eignunum aftur. Sjá einnig *sala með endurkauparétti*.

Rekstraráhætta (e. operational risk): Hætta á tapi sem stafar af ófullnægjandi innri ferlum, fólki og kerfum, eða af ytri atburðum þ.m.t. lögræðileg áhætta (*e. legal risk*).

Sala með endurkauparétti: Sölu- og endurkaupaviðskipti þar sem afsalshafi á rétt á en hefur ekki skuldbundið sig til að skila eignunum aftur. Sjá einnig *raunveruleg sölu- og endurkaupaviðskipti*.

Samningsbundin skuldajöfnun (e. contractual netting): Samningur milli tveggja eða fleiri aðila sem eiga eina eða fleiri kröfur hver á annan um að í stað þess að gera upp hverja kröfu sérstaklega, skuli láta kröfurnar jafnast hverja á móti annari og aðeins nettómismunur (*jadargreiðsla*) komi til uppgjörs og greiðslu.

Samstæða, samstæðufyrirtæki: Móðurfyrirtæki og dótturfyrirtæki þess.

Skipulegur verðbréfamarkaður: Markaður með verðbréf samkvæmt skilgreiningu laga um starfsemi kauphalla og skipulegra tilboðsmarkaða.

Skortstaða (e. short position): Staða í fjármálaskjölum sem skyldar eða getur í framtíðinni skyldað fjármálafyrirtækið, eða gefið því rétt, til að láta af hendi greiðslu í peningum, verðbréfum eða öðrum eignum. *Sölu og kaupréttur* sem fjármálafyrirtækið á eða hefur gert samning um telst vera hluti af skortstöðu. Sjá einnig *gnóttstaða og nettóstaða*.

Skortsala (e. short sale): Sala á verðbréfum eða öðrum eignum sem ekki eru í eigu seljanda á þeim tíma þegar salan fer fram.

Skráð verðbréf: Verðbréf sem hefur verið skráð á *skipulegum verðbréfamarkaði*. Sjá einnig *skipulegur verðbréfamarkaður*.

Skuldaskjal (e. debt instruments): *Fjármálagerningur* sem felur í sér loforð um greiðslu.

Staðlaður framvirkur samningur (e. futures contract/ interest rate future): Staðlaður afleiðusamningur sem verslað er með á skipulögðum markaði, er tryggður og sem gefur handhafa rétt til að kaupa eða selja tiltekinn fjármálagerning á fyrirfram ákveðnum degi og á fyrirfram ákveðnu verði. Breyting á markaðsvirði samnings er gerð upp á hverjum degi og/eða samningur

tryggður á annan hátt af *skipulegum verðbréfamarkaði*, viðskiptavaka eða greiðslujöfnunarstöð.

Stór áhættuskuldbinding: Skuldbindingar sem reglur Fjármálaeftirlitsins um stórar áhættuskuldbindingar hjá fjármálafyrirtækjum ná til.

Stöðuáhætta (e. position risk): Hætta sem tengd er stöðu fjármálafyrirtækis í tilteknum *fjármálagerningi* og sem er tilkomin vegna hugsanlegra breytinga á verði viðkomandi gernings. Með sérstakri stöðuáhættu er átt við hættu á breytingum á verði gerningsins, vegna aðstæðna sem tengjast útgefanda þess, eða útgefanda grundvallargernings þegar um er að ræða afleiðusamning. Með almennri stöðuáhættu er átt við hættu á breytingum á verði fjármálagernings, vegna aðstæðna sem eru óháðar útgefanda þess, eða útgefanda grundvallargernings þegar um afleiðusamning er að ræða.

Sölu- og endurkaupaviðskipti: Viðskipti sem fela í sér framsal fyrirtækis eða viðskiptavinar (framseljanda) til annars fyrirtækis eða viðskiptavinar (afsalshafa) á eignum, t.d. víxlum, skuldabréfum eða öðrum framseljanlegum verðbréfum, með samningi um að sömu eignir verði síðar framseldar aftur til framseljanda á tilteknu verði. Sjá einnig *raunveruleg sölu- og endurkaupaviðskipti og sala með endurkauparétti*.

Söluréttur (e. put option): Réttur til að selja vöru, verðbréf eða gjaldeyri á fyrirfram ákveðnu verði, annað hvort á ákveðnum degi eða fyrir ákveðinn dag. Slíkur samningur er bindandi fyrir þann sem selur slíkan samning en kaupandi getur valið hvort hann nýtir sér réttinn eða ekki. Sjá einnig *valréttur* og *kaupréttur*.

Tap að gefnum vanefndum (e. loss given default, LGD): Hlutfall taps vegna vanefnda mótaðila af útistandandi heildarfjárhæð þegar vanefndir verða.

Útlánaígildi (e. credit equivalent): Liðir utan efnahagsreiknings sem reiknaðir hafa verið til ígildis útlána. *Mótaðilaáhætta* fjármálafyrirtækis vegna liða utan efnahagsreiknings er reiknað af útlánaígildi þessara liða.

Valréttur/valréttarsamningur (e. option): *Kaupréttur* eða *söluréttur*.

Vaxta- og gjaldmiðlasamningur (e. cross currency swap) Samningur sem kveður á um bæði vaxta- og gjaldmiðlaskipti, þ.e. að samningsaðilar skiptist á höfuðstól tveggja mynta á ákveðnu gengi í framtíðinni ásamt vaxtagreiðslum yfir ákveðið tímabil. Skipst er á höfuðstól í lokin, en einnig oft í upphafi samnings.

Vaxtaskiptasamningur (e. interest rate swap / single currency swap): Samningur sem kveður á um að samningsaðilar skiptist á vaxtagreiðslum m.t.t. þróunar vaxta í tilteknum gjaldmiðli. Ekki er skipst á *grundvallarfjárhæðinni*, heldur aðeins á vaxtamuninum sem reiknaður er af grundvallarfjárhæð samningsins. Til eru þrjár megingundir vaxtaskiptasamninga þ.e.

- samningur sem byggir á mismun á þróun breytilegra vaxta í einum gjaldmiðli, t.d. mismun á þróun ríkisvixlavaxta og millibankavaxta (*e. basis interest rate swap*).
- samningur sem byggir á mismun fastra vaxta og þróun breytilegra vaxta í einum gjaldmiðli,
- *vaxtaskiptasamningur milli gjaldmiðla*.

Vaxtaskiptasamningur milli gjaldmiðla (e. cross currency interest rate swap): Vaxtaskiptasamningur sem kveður á um að samningsaðilar skiptist á vaxtagreiðslum m.t.t. þróunar vaxta sem eru í a.m.k. tveimur mismunandi gjaldmiðlum. Ekki er skipst á *grundvallarfjárhæðinni*, heldur aðeins á vaxtamuninum sem reiknaður er af grundvallarfjárhæð samningsins.

Verðbréfa- eða hrávörulánveiting og verðbréfa- eða hrávörulántaka. (e. securities or commodities lending/ securities or commodities borrowing): Öll viðskipti sem felast í því að fyrirtæki eða mótaðili þess framselur verðbréf eða hrávörusamninga gegn hæfilegri tryggingu með því skilyrði að lántakandinn skili aftur jafngildum verðbréfum eða hrávörusamningum síðar eða þegar framseljandi krefst þess. Um er að ræða verðbréfa- eða hrávörulánveitingu fyrir fyrirtækið sem framselur verðbréfin eða hrávörusamningana og verðbréfa- eða hrávörulántöku fyrir fyrirtækið sem verðbréfin eða hrávörusamningarnir eru framseld til.

Verðbréfun (e. securitisation): Viðskiptasamningur eða kerfisfyrirkomulag þar sem lánaáhættu tengdri ákveðinni kröfu eða kröfusafni er lagskipt í hluta (*e. tranches*) með eftirfarandi hætti:

1. greiðslur samkvæmt viðskiptasamningnum eða kerfisfyrirkomulagsins eru háðar afkomunni af kröfunni eða kröfusafninu, og
2. forgangs röðun laganna (*tranches*) ákvarðar dreifingu taps á líftíma viðskiptasamningsins eða kerfisfyrirkomulagsins (*e. the subordination of tranches*).

Vænt tap (e. expected loss, EL): Hlutfall þeirrar fjárhæðar sem vænta má að tapist yfir eins árs tímabil vegna hugsanlegra vanefnda mótaðila af útistandandi heildarfjárhæð þegar vanefndir verða.

Þynningaráhætta (e. dilution risk): Hætta á að krafa rýrni vegna annarra krafna á hendur lántakanda (*means the risk that an amount receivable is reduced through cash or non-cash credits to the obligor*). Þynningaráhætta telst hluti af útlánaáhættu.

II. KAFLI

Skýrsluskil

3. gr.

Verðbréfafyrirtæki skulu mánaðarlega senda eiginfjárskýrslu til Fjármálaeftirlitsins og önnur fjármálafyrirtæki ársfjórðungslega. Fjármálafyrirtæki, önnur en verðbréfafyrirtæki, sem ekki reikna áhættugrunn vegna veltubókarliða, sbr. ákvæði 6. gr., skulu þó senda hálfárslega skýrslu til Fjármálaeftirlitsins. Ákvæði um skýrslugerð fjármálafyrirtækis sjaldnar en ársfjórðungslega á ekki við ef eiginfjárlutfall fjármálafyrirtækis er lægra en 12% í upphafi árs. Við sérstakar aðstæður getur Fjármálaeftirlitið heimilað að skil á eiginfjárskýrslum séu einungis árlega miðað við lok hvers árs.

Mánaðarlegar skýrslur verðbréfafyrirtækja skv. 1. mgr. skulu hafa borist Fjármálaeftirlitinu eigi síðar en 15 dögum frá uppgjörsegi. Skýrslur annarra fjármálafyrirtækja skulu hafa borist Fjármálaeftirlitinu eigi síðar en 30 dögum frá uppgjörsegi.

III. KAFLI

Eiginfjárfrafa

4. gr.

Eigið fé fjármálafyrirtækis skal ávallt að lágmarki vera samtala eftirtalinna liða:

1. vegna útlána- og þynningaráhættu fyrir alla starfsemi fjármálafyrirtækisins, að undanskildum veltubókarliðum og torseljanlegum eignum ef þær eru dregnar frá eigin fé, skal vera 8% af áhættuvegnum skuldbindingafjárhæðum reiknuðum samkvæmt aðferðum í V. kafla (Staðalaðferð) og VI. kafla (Innrimatsaðferð).
2. vegna liða í veltubók, vegna stöðuáhættu, uppgjörshættu og mótaðilaáhættu skal fjárhæðin metin í samræmi við ákvæði IV. kafla og vegna umframáhættu stórra áhættuskuldbindinga í samræmi við ákvæði X. kafla.
3. vegna gjaldeyrisáhættu liða í erlendum gjaldmiðli og vegna hrávöru og liða sem eru tengdir erlendum gjaldmiðli og hrávöru, óháð því hvort um er að ræða liði innan eða utan veltubókar, skal eiginfjárfrafan metin í samræmi við viðauka III¹ og IV² skv. 53. gr. B.
4. vegna rekstraráhættu skal eiginfjárfrafan metin í samræmi við ákvæði IX. kafla.

Viðbótareiginfjárfrafu samkvæmt sérstakri ákvörðun Fjármálaeftirlitsins, sbr. 1. mgr. 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki skal meta sérstaklega.

Fjármálafyrirtæki skulu nota staðalaðferð eða innrimatsaðferð, en sækja þarf um sérstakt leyfi Fjármálaeftirlitsins til að nota innrimatsaðferð við mat á eiginfjárfrafu sbr. 1. mgr. 1. tl.³.

IV. KAFLI Veltubókarliðir

5. gr.

Til veltubókar fjármálafyrirtækis skal telja allar stöður í fjármálagerningum og hrávörum sem það hefur eignast eða heldur eftir með endursölu í huga eða til að baktryggja/verja aðra liði í veltubók sem ekki hafa kvaðaákvæði varðandi seljanleika og hægt er að baktryggja/verja.

Veltubókarliðir eru stöður fyrirtækis í fjármálagerningum og hrávörum sem haldið er í því skyni að hagnast á skammtímabreytingum á markaðsvirði þeirra eða öðrum verð- eða vaxtabreytingum þ.m.t. stöður vegna eigin viðskipta, þjónustu við viðskiptavini og viðskiptavaktar.

Söluásetning skal byggja á áætlunum, stefnu og verklagsreglum sem fyrirtækið setur til að halda utan um stöðuna eða eignasafnið í samræmi við A hluta viðauka VII⁴ skv. 53. gr. B.

Fyrirtæki skal koma á fót og viðhalda kerfum og stjórnækjum til að halda utan um veltubókina í samræmi við B og D hluta í ofangreindum viðauka VII.

Telja má innri baktryggingu/vörn til veltubókar en þá skal fara eftir C hluta í ofangreindum viðauka VII⁵.

6. gr.

¹ Annex III, Dir. 2006/49/EC

² Annex IV, Dir. 2006/49/EC

³ Art. 75-77, Dir. 2006/48/EC

⁴ Annex VII, Dir. 2006/49/EC

⁵ Art. 11, Dir. 2006/49/EC.

Eiginfjárkröfu vegna liða í veltubók skal reikna samkvæmt viðauka I⁶ skv. 53. gr. B vegna stöðuáhættu, samkvæmt viðauka II⁷ sömu greinar vegna uppgjörs og mótaðilaáhættu og eftir því sem við á með eigin líkönum samkvæmt viðauka V⁸ sömu greinar enda hafi Fjármálaeftirlitið veitt heimild til þess.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er þeim fyrirtækjum þar sem veltubók viðkomandi fyrirtækis fer ekki yfir viðmiðunarmörk skv. 3. mgr., heimilt að reikna út eigið fé í samræmi við ákvæði III. kafla fyrir eignir sem annars væru taldar sem hluti veltubókar fyrirtækisins. Eftir sem áður skulu þessi fyrirtæki reikna út eiginfjárkröfu vegna gengisáhættu samkvæmt ákvæðum í viðauka III skv. 53. gr. B.

Viðmiðunarmörk fyrir undanþágu frá ákvæðum í viðauka I-II og IV-VI skv. 53. gr. B um mat á áhættuvegnum skuldbindingum vegna liða í veltubók eru eftirfarandi:

1. Veltubókarstaða fyrirtækis er að jafnaði ekki umfram 5% af heildarstöðu fyrirtækisins og fer að jafnaði ekki yfir 1.350 milljónir króna (15 milljónir evra).
2. Veltubókarstaða fyrirtækis er aldrei yfir 6% af heildarstöðu fyrirtækisins og fer aldrei yfir 1.800 milljóna króna (20 milljónir evra).

Heildarstaða er samtala veltubókarstöðu og stöðu liða utan veltubókar. Við útreikning á heildarstöðu skal, í samræmi við góða reikningsskilavenju, meta skuldaskjöl og hlutabréf á markaðsvirði eða upprunalegu kaupverði og afleiðusamninga skal meta miðað við markaðsvirði undirliggjandi fjármálagerninga eða markaðsvirði sammingsins. Þó er fyrirtæki heimilt að miða við nafnvirði þeirra afleiðusamninga sem ekki eru tengdir verðbréfum. Við útreikning á veltubókarstöðu skal leggja saman gnóttstöður og skortstöður óháð formerkjum. Fjárhæðir samkvæmt 1. og 2. tölulið 2. mgr. þessarar greinar skulu bundnar við gengi Euro miðað við kaupgengi á gildistökudegi þessara reglna.

Fari fjármálafyrirtæki út fyrir önnur eða bæði þau viðmiðunarmörk sem tilgreind eru í 1. og 2. tl. 2. mgr. í lengri tíma ber að meta veltubókarliði í samræmi við 1 mgr. 6. gr. og tilkynna það Fjármálaeftirlitinu⁹.

V. KAFLI Staðalaðferð

7. gr.

Mat og matsfyrirtæki

Miða skal virði áhættuskuldbindingar við bókfært verð, nema annað sé tilgreint í þessum kafla. Vega skal sérhverja fjárhæð áhættuskuldbindingar með því að margfalda hana með áhættuvog sem ákvörðuð er eftir ákvæðum þessa kafla með hliðsjón af tegund skuldbindingarinnar sbr. 10. grein¹⁰.

Áhættuvog má ákvarða út frá lánshæfismati frá matsfyrirtækjum sem Fjármálaeftirlitið viðurkennir í því skyni enda er matið talið óhlutdrægt, óháð, trúverðugt, gegnsætt og undir stöðugri endurskoðun¹¹. Við viðurkenningu matsfyrirtækja skal styðjast við 2. hluta viðauka VI skv. 53. gr. A. Hafi eftirlitsstjórnvöld aðildarríkis EES viðurkennt matsfyrirtæki, getur Fjármálaeftirlitið

⁶ Annex I, Dir. 2006/49/EC

⁷ Annex II, Dir. 2006/49/EC

⁸ Annex V, Dir. 2006/49/EC

⁹ Art. 18, Dir 2006/49/EC.

¹⁰ Art. 80, Dir 2006/48/EC.

¹¹ Art. 81, Dir. 2006/48/EC.

viðurkennt það án frekari ráðstafana. Fjármálaeftirlitið birtir lista yfir viðurkennd matsfyrirtæki á heimasíðu sinni.

Sérhver lánshæfiseinkunn á sér samsvörun í þrepi útlánagæða sem Fjármálaeftirlitið auglýsir. Þrep útlánagæða samsvara síðan áhættuvogum eins og nánar er kveðið á um í ákvæðum um einstakar tegundir áhættuskuldbindinga skv. 11.-25. gr. Hafi eftirlitsstjórnvöld aðildarríkis EES tekið ákvörðun um hvaða þrep útlánagæða beri að nota getur Fjármálaeftirlitið notað þessi sömu þrep án frekari ráðstafana.

Fjármálaafyrirtæki sem kys að nota lánshæfismat tiltekins matsfyrirtækis við ákvörðun á áhættuvog fyrir einhverja tegund skuldbindinga skal nota það fyrir allar skuldbindingar af þeirri tegund. Ef fjármálaafyrirtæki kys að nota lánshæfiseinkunnir frá tveimur matsfyrirtækjum skal nota þá sem gefur hærra áhættuvog á hverja skuldbindingu um sig. Ef notaðar eru lánshæfiseinkunnir frá fleiri en tveimur matsfyrirtækjum skal nota þá sem gefur næstlægstu áhættuvog, eða þá sem lægri er ef mat tveggja matsfyrirtækja er samhljóða¹². Sjá nánar í 3. hluta viðauka VI skv. 53. gr. A.

Reikna skal fjárhæð áhættuskuldbindinga utan efnahags skv. 8. gr. fyrir þá liði sem þar eru taldir upp.

Afleiður sem tilgreindar eru í 9. gr. skal meta eins og þar er lýst.

Fjárhæð áhættuskuldbindingar má endurmeta með hliðsjón af tryggingum og ábyrgðum skv. VII. kafla.

Verðbréfaðar stöður skal meta skv. VIII. kafla.

8. gr.

Liðir utan efnahags, breytistuðlar

Virði áhættuskuldbindinga utan efnahags sem taldar eru í þessari grein skal reikna með því að margfalda fjárhæðir þessara liða hvers um sig með breytistuðlum eins og greinir hér á eftir. Þessar áhættuskuldbindingar eru greindar eftir tegund og fær fjárhæð samkvæmt þessari grein áhættuvog eftir reglum um viðkomandi tegund¹³.

1. Mikil áhætta, breytistuðull 1,0:

- a. ábyrgðir sem jafna má til beinna lána,
- b. skuldaafleiður,
- c. samþykktir víxlar,
- d. framsal á víxlum, þó ekki ef önnur lánastofnun hefur áritað um ábyrgð framar á víxlinum,
- e. viðskipti með endurkröfurétti,
- f. óafturkræfar ábyrgðir sem jafna má til beinna lána,
- g. eignir keyptar samkvæmt framvirkum kaupsamningi,
- h. framvirk innlánsviðskipti,
- i. ógreiddur hluti í hlutabréfum og verðbréfum sem eru greidd að hluta,
- j. sölu- og endurkauptryggingar þar sem lánaáhættan helst hjá fyrirtækinu, og
- k. aðrir liðir með mikla áhættu.

2. Miðlungaráhætta, breytistuðull 0,5:

- a. útgefnar skjalaábyrgðir og staðfestar skjalaábyrgðir,
- b. ábyrgðir og tryggingar (þar með taldar tilboðs-, fullnustu-, tolla- og skattaábyrgðir) og ábyrgðir sem ekki verður jafnað til beinna lána,

¹² Annex VI, Part 3, Dir. 2006/48/EC.

¹³ Art. 78, Dir. 2006/48/EC.

- c. óafturfræfar bakábyrgðir sem ekki verður jafnað til beinna lána,
  - d. ónotaðar lánsheimildir (skuldbindingar um að lána, kaupa verðbréf, afla trygginga eða samþykkis á víxla) upphaflega til lengri tíma en 1 árs,
  - e. sölutryggingar vegna verðbréfaútgáfu og hlaupandi sölutryggingar vegna verðbréfa, og
  - f. aðrir liðir með miðlungsáhættu.
3. *Miðlungs/lítill áhætta, breytistuðull 0,2:*
- a. skjalaábyrgðir, þar sem vörusending er sett sem veð, og önnur áþekk viðskipti,
  - b. ónotaðar lánsheimildir (skuldbindingar um að lána, kaupa verðbréf, afla trygginga eða samþykkis á víxla) upphaflega til allt að 1 árs sem ekki er hægt að segja upp skilyrðislaust án fyrirvara hvenær sem er eða ógilda sjálfkrafa vegna minnkandi lánstrausts lántakanda og
  - c. aðrir liðir með miðlungs/litla áhættu.
4. *Lítill áhætta, breytistuðull 0,0:*
- a. ónotaðar lánsheimildir (ónotaðar yfirdráttarheimildir, skuldbindingar um að lána, kaupa verðbréf, afla trygginga eða samþykkis á víxla) sem hægt er að segja upp skilyrðislaust án fyrirvara hvenær sem er eða ógilda sjálfkrafa vegna minnkandi lánstrausts lántakanda og
  - b. aðrir liðir með litla áhættu¹⁴.

9. gr.

Flokkun liða utan efnahags

Liðir utan efnahagsreiknings skulu flokkast samkvæmt neðangreindu. Þeir skulu metnir með hliðsjón af þeim aðferðum sem lýst er í viðauka III skv. 53. gr. A¹⁵. Fjármálafyrirtæki skal lýsa því yfir við Fjármálaeftirlitið hvaða aðferð það hyggst nota en rökstyðja breytingar sem síðar kunna að verða á þeirri ákvörðun. Fyrirtæki geta þó sótt um sérstakt leyfi Fjármálaeftirlitsins til þess að nota matsaðferð byggða á eigin líkönum (IMM). Sérstakar reglur gilda um það¹⁶.

Meta skal áhrif skuldskeytingar og annarrar samningsbundinnar skuldajöfnunar eins og lýst er í viðauka III. Afleiður sem tilgreindar eru í 3. tölulíð er ekki heimilt að meta með hliðsjón af upprunalegri áhættu.

1. *Vaxtasamningar*

- a. vaxtaskipti innan sama gjaldmiðils,
- b. grunn vaxtaskiptasamningar,
- c. framvirkir vaxtasamningar,
- d. staðlaðir framvirkir vaxtasamningar,
- e. keyptur valréttur að vöxtum, og
- f. aðrir svipaðir samningar.

2. *Gjaldmiðlasamningar og samningar varðandi gull*

- a. vaxtaskipti á milli gjaldmiðla,
- b. framvirkir gjaldmiðlasamningar,
- c. staðlaðir framvirkir gjaldmiðlasamningar,
- d. keyptur valréttur að erlendum gjaldeyri,
- e. aðrir svipaðir samningar, og
- f. samningar er varða gull, í eðli sínu svipaðir þeim sem um getur í a- til e- lið.

¹⁴ Annex II, Dir. 2006/48/EC.

¹⁵ Annex III, Dir. 2006/48/EC.

¹⁶ Annex III, Part 2, Dir. 2006/48/EC.

3. Samningar sem eru í eðli sínu svipaðir þeim sem um getur í staflíðum a. til e. í 1. tl. og staflíðum a. til d. í 2. tl., en miðast við aðra viðmiðunarliði eða vísitölur er varða:
- hlutabréf,
  - góðmálma, að gulli undanskildu,
  - aðrar hrávörur en góðmálma, og
  - aðra eðlislíka samninga¹⁷.

Afleiðusamningar sem eru bæði með vaxta- og gjaldmiðlaviðmiðanir skulu flokkast sem gjaldmiðlasamningar við útreikning á áhættuvegnum skuldbindingum.

10. gr.

Flokkun áhættuskuldbindinga

Sérhverja áhættuskuldbindingu skal flokka í einhverja af eftirfarandi tegundum áhættuskuldbindinga¹⁸:

- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð ríkja og seðlabanka
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð svæðis- og sveitarstjórna
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð opinberrar stofnunar og félaga sem ekki eru í samkeppnisrekstri
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð fjölþjóða þróunarbanka
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð alþjóðastofnana
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð fjármálafyrirtækis
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð fyrirtækja
- eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð einstaklinga og lítilla og meðalstórra fyrirtækja (smásöluskuldbindingar)
- eignaliður sem er krafa tryggð með fasteignaveði
- vanskil
- eignaliðir í skilgreindum háum áhættuflokkum
- eignaliðir sem eru sértryggð skuldabréf
- verðbréfaðar stöður
- skammtímaskuldbindingar gagnvart lánastofnunum og fyrirtækjum
- verðbréfasjóðir
- aðrar skuldbindingar

Áhættuvog skal vera 100% nema annað leiði af ákvæðum þessa kafla. Áhættuvog getur lækkað vegna ábyrgða og trygginga, sbr. VII. kafla.

11. gr.

Ríki og seðlabankar

Áhættuskuldbindingar ríkja og seðlabanka (tegund a.) hafa áhættuvog 100% nema kveðið sé á um annað í þessari grein.

Áhættuvog ríkja og seðlabanka sem hafa lánshæfismat frá matsfyrirtæki sem Fjármálaeftirlitið hefur viðurkennt má vera eins og sýnt er í eftirfarandi töflu:

Ríki og seðlabankar

Þrep útlánagæða	1	2	3	4	5	6
Áhættuvog	0%	20%	50%	100%	100%	150%

¹⁷ Annex IV, Dir. 2006/48/EC.

¹⁸ Art. 79, Dir. 2006/48/EC.

Skuldbindingar ríkja og seðlabanka aðildarríkja EES, sem gefnar eru út og seldar í heimamynt ríkisins, hafa áhættuvogina 0%. Sama gildir um Seðlabanka Evrópu. Heimili eftirlitsstjórnvöld í ríki utan EES lægri áhættuvog en leiðir af 1. og 2. mgr. á skuldbindingar þess ríkis, getur Fjármálaeftirlitið ákveðið að nota megi þá áhættuvog þegar þessum reglum er beitt, enda séu reglur og eftirlit í því ríki hliðstæð því sem er innan EES¹⁹.

12. gr.

Héraðs- og sveitarstjórnir

Skuldbindingar íslenskra sveitarfélaga (tegund b.) hafa áhættuvog 20%.

Skuldbindingar héraðs- og sveitarstjórna í öðrum aðildarríkjum EES fá áhættuvog eins og skuldbindingar fjármálafyrirtækja, nema viðkomandi aðildarríki hafi tilkynnt Fjármálaeftirlitinu að þær megi meðhöndla eins og skuldbindingar ríkisins sjálfs.

Fjármálaeftirlitið getur ákveðið, að skuldbindingar héraðsstjórna og sveitarstjórna í þriðju ríkjum megi áhættuvega eins og skuldbindingar ríkisins sjálfs²⁰.

13. gr.

Opinberar stofnanir og fyrirtæki sem ekki eru í samkeppnisrekstri

Opinberar stofnanir á Íslandi og íslensk fyrirtæki sem ekki eru í samkeppnisrekstri (tegund c.) fá áhættuvog 100% nema Fjármálaeftirlitið tilkynni að þeim megi gefa áhættuvog eins og fjármálafyrirtækjum á heimasíðu sinni.

Hafi eftirlitsstjórnvöld annars aðildarríkis EES ákveðið að beita heimildum sambærilegum þeim sem eru í 1. mgr. geta íslensk fjármálafyrirtæki notað áhættuvog samkvæmt því.

Heimili eftirlitsstjórnvöld í ríkjum utan EES að meta megi opinberar stofnanir og fyrirtæki sem ekki eru í samkeppnisrekstri eins og fjármálafyrirtæki getur Fjármálaeftirlitið ákveðið að skuldbindingar þessara stofnana megi áhættuvega á sama hátt²¹.

14. gr.

Fjölþjóða þróunarbankar og alþjóðastofnanir

Skuldbindingar eftirtalinna fjölþjóða þróunarbanka (tegund d.) hafa áhættuvog 0%:

- a. Alþjóðabankinn,
- b. Alþjóðalánastofnunin,
- c. Þróunarbanki Ameríkuríkja,
- d. Þróunarbanki Asíu,
- e. Þróunarbanki Afríku,
- f. Þróunarbanki Evrópuráðsins,
- g. Norræni fjárfestingarbankinn,
- h. Karíbaþróunarbankinn,
- i. Endurreisnar- og þróunarbanki Evrópu,
- j. Fjárfestingarbanki Evrópu,
- k. Fjárfestingarsjóður Evrópu,
- l. Fjölþjóðlega fjárfestingarábyrgðarstofnunin

¹⁹ Annex VI, Part 1, 1., Dir. 2006/48/EC.

²⁰ Annex VI, Part 1, 2., Dir. 2006/48/EC.

²¹ Annex VI, Part 1, 3., Dir. 2006/48/EC.

Aðrir fjölþjóða þróunarbankar, þar á meðal Fjárfestingarlánastofnun Ameríkuríkja, Viðskipta- og þróunarbanki Svartahafsins og Þróunarbanki Mið-Ameríkuríkja (Central American Bank for Economic Integration), fá áhættuvog eins og lánastofnanir.

Skuldbindingar Evrópusambandsins, Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og Alþjóðagreiðslubankans (tegund e.) hafa áhættuvog 0%²².

15. gr.

Fjármálafyrirtæki

Skuldbindingar annarra fjármálafyrirtækja (tegund f.) fá áhættuvog sem ræðst af lánshæfismati heimaríkis þeirra samkvæmt eftirfarandi töflu:

Fjármálafyrirtæki

Þrep útlánagæða fyrir heimaríki	1	2	3	4	5	6
Áhættuvog	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Hafi heimaríkið ekki lánshæfismat skal áhættuvog fjármálafyrirtækisins vera 100%.

Skammtímaskuldbindingar annarra fjármálafyrirtækja með gjalddaga innan þriggja mánaða hefur áhættuvog 20%.

Hlutafé í öðrum fjármálafyrirtækjum hefur áhættuvog 100%, þrátt fyrir ákvæði þessarar greinar, enda dregst það ekki frá eigin fé²³.

16. gr.

Fyrirtæki

Áhættuskuldbindingar fyrirtækja (tegund g.) sem ekki falla undir 15. gr. (fjármálafyrirtæki) og ekki hafa lánshæfismat frá viðurkenndu matsfyrirtæki hafa áhættuvog 100%. Hafi heimaríki fyrirtækisins hærri áhættuvog (sbr. áhættutegund a.) skal hún þó einnig notuð fyrir fyrirtækið.

Hafi áhættuskuldbindingin lánshæfismat frá viðurkenndu matsfyrirtæki fær hún áhættuvog eins og eftirfarandi tafla sýnir²⁴:

Fyrirtæki

Þrep útlánagæða	1	2	3	4	5	6
Áhættuvog	20%	50%	100%	100%	150%	150%

17. gr.

Einstaklingar, lítill og meðalstór fyrirtæki

Áhættuskuldbindingar einstaklinga, lítilla og meðalstórra fyrirtækja (tegund h.) mega hafa áhættuvog 75%, ef þær uppfylla öll eftirtalin skilyrði:

1. skuldbindingin sé gagnvart einstaklingi eða einstaklingum, eða litlu eða meðalstóru fyrirtæki
2. skuldbindingin sé ein margra hliðstæðra skuldbindinga með svipuð einkenni, þannig að áhætta af safninu sé verulega minni að tiltölu en af einstökum skuldbindingum

²² Annex VI, Part 1, 4. og 5., Dir. 2006/48/EC.

²³ Annex VI, Part 1, 6., Dir. 2006/48/EC.

²⁴ Annex VI, Part 1, 7., Dir. 2006/48/EC.

3. heildarskuldbinding einstakra skuldunauta eða hóps tengdra skuldunauta gagnvart samstæðu sem fjármálafyrirtækið tilheyrir má ekki vera meiri en jafnvirði 90 m.kr. eða 1 milljónar evra, að frádregnum skuldbindingum með veði í íbúðarhúsnæði.

Markaðsverðbréf (*e. securities*) geta ekki talist til þessarar tegundar²⁵.

18. gr.

Fasteignaveðlán

Fasteignaveðlán hafa áhættuvog 100% nema kveðið sé á um annað í þessari grein.

Áhættuvog 35% má nota á lán tryggð að fullu með veði í fullbúnu íbúðarhúsnæði á Íslandi, sem er eða mun verða notað af lántakanda til íbúðar eða útleigu. Þetta á við um lán eða hluta láns sem er innan 80% af fasteignamati Fasteignamats ríkisins eða markaðsverði, eftir því hvort lægra reynist. Heimilt er með samþykki Fjármálaeftirlitsins að nota annað kerfisbundið mat en fasteignamat Fasteignamats ríkisins enda uppfyllir það kröfur sem tilgreindar eru í viðauka III skv. 53. gr. A. Þessa áhættuvog má einnig nota á lán tryggð með veði í íbúðarhúsnæði í öðrum aðildarríkjum EES ef reglur í viðkomandi aðildarríki leyfa.

Forsendur þess að nota megi 35% áhættuvog eru þessar:

1. að verðmæti eignarinnar sé ekki háð lánshæfi lántakanda. Þetta ákvæði á ekki við þegar um er að ræða þjóðhagslegar breytingar sem hafa áhrif á bæði verðmæti eignarinnar og greiðslugetu lántakanda,
2. að greiðslugeta lántakanda sé ekki verulega háð tekjum af eigninni,
3. að fylgt sé ákvæðum í viðauka VIII skv. 53. gr. A, um form og mat á veðinu.

Áhættuvog 50% má nota á lán tryggð að fullu með veði í viðskiptahúsnæði á Íslandi, enda sé húsnæðið nýtt eða leigt út af lántakanda og gefi af sér eðlilegar leigutekjur. Þetta á við um lán eða hluta láns sem er innan 50% af fasteignamati Fasteignamats ríkisins eða markaðsverði eftir því hvort lægra reynist. Það sem umfram er fær áhættuvog 100%. Þessa áhættuvog má einnig nota á lán tryggð með veði í viðskiptahúsnæði í öðrum aðildarríkjum EES ef reglur í viðkomandi aðildarríki leyfa.

Forsendur þess að nota megi 50% áhættuvog eru þessar:

1. að verðmæti eignarinnar sé ekki háð lánshæfi lántakanda. Þetta ákvæði á ekki við þegar um er að ræða þjóðhagslegar breytingar sem hafa áhrif á bæði verðmæti eignarinnar og greiðslugetu lántakanda,
2. að greiðslugeta lántakanda sé ekki verulega háð af tekjum af eigninni,
3. að fylgt sé ákvæðum í viðauka VIII skv. 53. gr. A um form og mat á veðinu.

19. gr.

Vanskil

Hafi krafa verið lengur en 90 daga í vanskilum og niðurfærsla er lægri en 20% skal ótryggður hluti heildarkröfunnar hafa áhættuvog 150%. Hafi 20% eða meira af heildarfjárhæð kröfunnar verið afskrifað má nota áhættuvogina 100% á ótryggða hlutann. Tryggður hluti kröfu er skilgreindur sem sá hluti sem tryggður er með viðurkenndum veðum og ábyrgðum samkvæmt ákvæðum VII. kafla um mildun útlánaáhættu.

²⁵ Annex VI, Part 1, 8. og Art. 79, 2, Dir. 2006/48/EC.

Fjármálaeftirlitið getur heimilað að notuð sé 100% áhættuvog í einstökum tilvikum þar sem lán er tryggt með veði sem ekki uppfyllir ákvæði VII. kafla, þegar sérstakar afskriftir ná 15% af fjárhæð kröfunnar fyrir afskriftir og byggt er á ströngum rekstrarlegum viðmiðum til að tryggja gæði veðsins.

Vanskil umfram 90 daga af lánum með veði í viðskiptahúsnaði hafa áhættuvog 100%²⁶.

20. gr.

Sérlega áhættusamar kröfur

Fjármálaeftirlitið getur ákveðið að sérlega áhættusamar kröfur, s.s. framtaksfjárfestingar, fái áhættuvog 150%.

Áhættuvogin má þó vera 100% ef meira en 20% af kröfunni hefur verið afskrifað og 50% ef meira en helmingur hefur verið afskrifaður²⁷.

21. gr.

Sértryggð skuldabréf

Sértryggð skuldabréf (*e. covered bonds*) sem gefin eru út af fjármálafyrirtækjum á Íslandi, eða í öðrum löndum EES og sem lögum samkvæmt eru háð sérstöku eftirliti með það að markmiði að vernda kaupendur bréfanna. Fé það sem fæst með útgáfu skuldabréfanna skal fjárfesta í eignum sem tryggt er að standi undir skuldbindingunni út líftíma skuldabréfsins, bæði eftirstöðvum og áföllnum vöxtum, ef greiðslufall verður hjá útgefanda²⁸.

Sértryggð skuldabréf skulu tryggð með veði í einhverjum eftirfarandi eigna:

1. kröfum á eða með ábyrgð ríkja, seðlabanka, opinberrar stofnunar, svæðis- eða sveitarstjórna innan EES,
2. kröfum á eða með ábyrgð ríkja, seðlabanka, opinberrar stofnunar, svæðis- eða sveitarstjórna utan EES, auk eigna sem eru kröfur á eða með ábyrgð fjölþjóða þróunarbanka enda séu þær flokkaðar í 1. þrepi útlánagæða. Fjárhæð sértryggðra skuldabréfa sem tryggð eru með veði í þessum eignum má ekki vera hærri en 20% af heildarfjárhæð útistandandi sértryggðra skuldabréfa útgefanda,
3. kröfum á eða með ábyrgð fjármálafyrirtækja sem flokkuð eru í 1. þrep útlánagæða. Fjárhæð sértryggðra skuldabréfa sem tryggð eru með veði í þessum eignum má ekki vera hærri en 15% af heildarfjárhæð útistandandi sértryggðra skuldabréfa útgefanda,
4. veðlánnum í íbúðarhúsnaði þar sem heildarveðhlutfall í eigninni er 80% eða lægra,
5. veðlánnum í viðskiptahúsnaði þar sem heildarveðhlutfall í eigninni er 60% eða lægra. Heildarveðhlutfall má vera 70% ef heildarvirði tryggðra eigna er 10% herra en höfuðstóll skuldabréfsins,
6. veðlánnum í skipum þar sem heildarveðhlutfall er 60% eða lægra.

Ef húsnaðisveðlán eru notuð til tryggingar ber útgefanda að fylgja ákvæðum í viðauka VIII skv. 53. gr. A um form og mat á veðinu.

²⁶ Annex VI, Part 1, 10., Dir. 2006/48/EC.

²⁷ Annex VI, Part 1, 11., Dir. 2006/48/EC.

²⁸ Article 22(4), Dir. 85/611/EEC

Sértryggð skuldabréf fá áhættuvog á grundvelli þeirra áhættuvoga sem ótryggðar forgangskröfur (*e. senior unsecured exposures*) á útgefandann hafa samkvæmt eftirfarandi:

1. ef kröfurnar hafa áhættuvog 20% fá sértryggð skuldabréf áhættuvog 10%,
2. ef kröfurnar hafa áhættuvog 50% fá sértryggð skuldabréf áhættuvog 20%,
3. ef kröfurnar hafa áhættuvog 100% fá sértryggð skuldabréf áhættuvog 50%,
4. ef kröfurnar hafa áhættuvog 150% fá sértryggð skuldabréf áhættuvog 100%²⁹.

22. gr.

Verðbréfaðar stöður

Verðbréfaðar stöður fá áhættuvog samkvæmt ákvæðum VIII. kafla³⁰.

23. gr.

Skammtímaskuldbindingar

Hafi skammtímaskuldbinding fjármálafyrirtækis eða annars fyrirtækis lánshæfismat frá viðurkenndu matsfyrirtæki fær hún áhættuvog eins og eftirfarandi tafla sýnir³¹:

Skammtímaskuldbindingar fjármálafyrirtækja og annarra fyrirtækja

Þrep útlánagæða	1	2	3	4	5	6
Áhættuvog	20%	50%	100%	150%	150%	150%

24. gr.

Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu

Hlutdeildarskírteini eða hlutir í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu hafa áhættuvog 100% nema kveðið sé á um annað í þessari grein.

Hafi sjóðurinn lánshæfismat frá viðurkenndu matsfyrirtæki fær hann áhættuvog eins og eftirfarandi tafla sýnir:

Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu

Þrep útlánagæða	1	2	3	4	5	6
Áhættuvog	20%	50%	100%	100%	150%	150%

Fjármálaeftirlitið getur ákveðið að hlutdeildarskírteini eða hlutir í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu fái áhættuvog 150% ef skuldbindingin er talin sérlega áhættusöm.

Hafi sjóður um sameiginlega fjárfestingu í þriðja ríki utan EES hlotið viðurkenningu eftirlitsaðila innan EES í samræmi við skilyrði 6. mgr. getur Fjármálaeftirlitið ákveðið að viðurkenna sjóðinn án þess að framkvæma eigið mat.

Fjármálafyrirtæki mega ákveða áhættuvog fyrir sjóð um sameiginlega fjárfestingu skv. 6., 7. eða 8. mgr. þessarar greinar ef hann uppfyllir eftirfarandi skilyrði:

- a. sjóðurinn er rekinn af eftirlitsskyldum aðila innan EES eða hann hefur hlotið viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins,
- b. í kynningarskjali/útboðslýsingu komi fram í hvaða eignum sjóðnum er heimilt að fjárfesta, hvaða fjárfestingartakmörk gilda, hlutföll þeirra og reikningsaðferðir á hlutföllum og

²⁹ Annex VI, Part 1, 12., Dir. 2006/48/EC.

³⁰ Annex VI, Part 1, 13., Dir. 2006/48/EC.

³¹ Annex VI, Part 1, 14., Dir. 2006/48/EC.

c. gerður sé efnahags- og rekstrarreikningur a.m.k. einu sinni á ári til að hægt sé að meta eignir hans og skuldir, tekjur og rekstur yfir tímabilið.

Séu undirliggjandi eignir sjóðs um sameiginlega fjárfestingu þekktar má nota áhættuvog sem er meðaltal áhættuvoga eignanna reiknaðar samkvæmt staðalaðferð.

Séu undirliggjandi eignir sjóðs um sameiginlega fjárfestingu óþekktar má nota áhættuvog sem er meðaltal áhættuvoga eignanna reiknaðar samkvæmt staðalaðferð miðað við að sjóðurinn hafi fjárfest í samræmi við staðfesta fjárfestingarstefnu í eftirfarandi röð: að hámarki samkvæmt hæsta áhættuflokki og síðan í lækkandi áhættuflokkum.

Nota má áhættuvog sem metin er af þriðja aðila vegna 6. og 7. mgr. þessarar greinar, svo fremi að hægt sé að tryggja áreiðanleika þess mats³².

25. gr.

Aðrar liðir

Efnislegar eignir³³ fá áhættuvog 100%.

Fyrirframgreiðslur og fyrirfram innheimtar tekjur, þar sem ekki er hægt að ákveða hver mótaðilinn er, fá áhættuvog 100%.

Reiðufé sem er í innheimtuferli fær áhættuvog 20% en sjóður fær áhættuvog 0%.

Fjármálaeftirlitið getur heimilað 10% áhættuvog vegna skuldbindinga eftirlitsskyldra stofnana sem sérhæfa sig í millibankaviðskiptum og opinberum skuldabréfamörkuðum ef þessar skuldbindingar eru fullkomlega tryggðar með eignum með áhættuvog 0% eða 20% og Fjármálaeftirlitið telur þessar tryggingar nægjanlegar.

Hlutabréf og önnur hlutdeild í félögum fá að lágmarki 100% áhættuvog enda séu eignirnar ekki dregnar frá eigin fé.

Gullstengur í eigin vörslu eða eignir tryggðar með gullstöngum fá áhættuvog 0%.

Þegar um er að ræða sölu- og endurkaupasamninga og bein framvirk kaup fá skuldbindingarnar áhættuvog viðkomandi eigna en ekki mótaðilans.

Þegar fjármálafyrirtæki veitir útlánavörn fyrir stöðu með þeim skilmálum að *n*-ta vanefndin meðal staðanna skapi greiðsluskyldu og jafnframt að þessi vanefnd bindi enda á samninginn, og svo framarlega sem afurðin hefur lánshæfismat viðurkennds matsfyrirtækis, skal notast við ákvæði VIII. kafla um verðbréfaðar stöður. Hafi afurðin ekki lánshæfismat viðurkennds matsfyrirtækis ber að leggja saman áhættuvogir staðanna í körfunni, að undanskildum *n-1* stöðum, upp að hámarki 1250% og margfalda með nafnverði stöðunnar sem varin er til að finna áhættuvegna stöðufjárhæð. Þær *n-1* stöður sem undanskilja skal úr samlagningunni skulu vera þær stöður sem hver um sig leiðir til lægri áhættuveginnar stöðu en nokkur áhættuvegin staða sem tekin er með í samlagninguna³⁴.

VI. KAFLI

Innrimatsaðferð

26. gr.

Fjármálaeftirlitið getur heimilað fjármálafyrirtækjum að nota innrimatsaðferð (IRB) til að meta áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir í samræmi við ákvæði þessa kafla. Veita skal sérhverju fjármálafyrirtæki sérstakt leyfi. Leyfi skal aðeins veitt ef Fjármálaeftirlitið telur að kerfi þau sem fjármálafyrirtækið nota til að stjórna og meta

³² Annex VI, Part 1, 15., Dir. 2006/48/EC

³³ Skv. Art. 4(10), Dir. 86/635/EEC

³⁴ Annex VI, Part 1, 16., Dir. 2006/48/EC

útlánaáhættu séu traust , framkvæmdin sé heildstæð og að kerfin uppfylli eftirfarandi skilyrði sbr. viðauka VII skv. 53. gr. A³⁵:

- (a) að matskerfi fjármálfyrirtækisins gefi skilmerkilega mynd af viðskiptavininum og eiginleikum skuldbindingarinnar, að það greini áhættunnar tengdar viðskiptunum og að samkvæmni sé í matinu,
- (b) að innra mat og mat á vanskilum sem notað er við útreikning á eiginfjárkröfu, og tengd kerfi og ferlar, gegni veigamiklu hlutverki við áhættustýringu og ákvarðanatöku, við samþykki fyrirgreiðslna, við ráðstöfun eigin fjár innan fyrirtækisins og við stjórnun þess,
- (c) að innan fjármálfyrirtækisins sé óháð áhættustýringardeild sem ber ábyrgð á matskerfunum,
- (d) að fjármálfyrirtækið safni og geymi öll gögn til að styðja við áhættumat og stjórnun þess, og
- (e) að fjármálfyrirtækið haldi skrár yfir matskerfið og forsendur þess og að þau séu staðfest (*e. validated*).

Fjármálfyrirtæki, sem sækir um leyfi til að nota innrimatsaðferðina, þarf að sýna fram á að það hafi notað kerfi til að meta áhættuflokkana og til áhættustýringar sem uppfyllir að mestu ofangreind skilyrði í 3 ár áður en leyfi er veitt. Sama gildir um leyfi til að nota eigið mat á tapi að gefnum vanefndum (LGD) og breytistuðlum.

Ef fjármálfyrirtæki uppfyllir ekki lengur skilyrði þessa kafla þarf það að gera grein fyrir þeim ráðstöfunum sem það hyggst grípa til endurbóta eða sýna fram á að áhrifin séu óveruleg³⁶.

Fjármálfyrirtæki skal nota innrimatsaðferð á allar skuldbindingar/kröfur, þ.m.t. hlutabréfaeign, nema kveðið sé á um annað í þessum kafla.

Fjármálaeftirlitið getur heimilað að innrimatsaðferðin sé tekin upp í áföngum eftir áhættuflokkum.

Hafi fjármálfyrirtæki fengið leyfi til að nota eigið mat á tapi að gefnum vanefndum (LGD) og breytistuðlum, er því ekki heimilt að nota aðrar aðferðir við mat á skuldbindingum sínum³⁷.

27. gr.

Flokkun áhættuskuldbindinga

Sérhverja áhættuskuldbindingu skal flokka í einhverja af eftirfarandi tegundum áhættuskuldbindinga og skal gæta samræmis og samkvæmni í þeirri flokkun:

- a. eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð ríkja og seðlabanka
- b. eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð fjármálfyrirtækis
- c. eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð fyrirtækja
- d. eignaliður sem er krafa á eða með ábyrgð einstaklinga og lítilla og meðalstórra fyrirtækja (smásöluskuldbindingar)
- e. hlutabréfastöður
- f. verðbréfaðar stöður
- g. aðrar eignir sem ekki eru útlánaskuldbindingar.

Skuldbindingar svæðis- og sveitarstjórna og opinberra stofnana sem flokkast eins og skuldbindingar ríkja samkvæmt staðalaðferð skal flokka eins og skuldbindingar ríkja og seðlabanka. Skuldbindingar fjölpjóða þróunarbanka og alþjóðastofnana sem hafa áhættuvog 0% samkvæmt staðalaðferð skal einnig flokka á sama hátt.

³⁵ Annex VII, Part 4, Dir. 2006/48/EC.

³⁶ Art. 84, Dir. 2006/48/EC.

³⁷ Art. 85, Dir. 2006/48/EC.

Skuldbindingar svæðis- og sveitarstjórna sem ekki flokkast eins og skuldbindingar ríkja, opinberra stofnana sem flokkast eins og fjármálafyrirtæki og fjölpjóða þróunarbanka sem ekki hafa áhættuvog 0% samkvæmt staðalaðferð skal flokka með skuldbindingum fjármálafyrirtækja.

Áhættuskuldbindingar einstaklinga, lítilla og meðalstórra fyrirtækja skulu uppfylla skilyrði 17. gr. en auk þess þarf áhættustýring þessara skuldbindinga sem heild að vera stöðug yfir tíma og samræmd.

Skuldbindingar sem ekki teljast lán og eru víkjandi eftirstæðar kröfur á eignir eða tekjur útgefanda auk lána með slík einkenni skulu flokkast með hlutabréfastöðum.

Greina skal sérstaklega innan áhættuflokks fyrirtækja sértækar lánaskuldbindingar (*e. specialised lending exposures*) sem hafa eftirfarandi einkenni:

- a. krafan er á rekstrareiningu sem sérstaklega var stofnuð til að fjármagna eða starfrækja efnislega eign,
- b. samningsákvæðin veita lánveitanda töluverð yferráð yfir eigninni og tekjunum sem þær gefa af sér,
- c. megin uppspretta endurgreiðslunnar er frá þeim tekjum sem hinar fjármögnuðu eignir gefa af sér.

Lánaskuldbindingar sem ekki flokkast undir a., b., d., eða f. lið 1. mgr. skulu flokkast með skuldbindingum fyrirtækja (c. lið).

Flokka skal lokavirði rekstrarleigugeigna undir g. lið 1. mgr. séu þær ekki innifaldar í leiguskuldbindingum sbr. viðauka VII skv. 53. gr. A 3. hluta, 4. mgr.³⁸.

28. gr.

Mat áhættuveginna skuldbindinga

Meta skal áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir vegna útlánaáhættu allra flokka áhættuskuldbindinga skv. 27. gr. að undanskildum verðbréfuðum stöðum samkvæmt viðauka VII skv. 53. gr. A, 1. hluta, 1.- 27. lið, nema þær séu dregnar frá eigin fé.

Meta skal áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir vegna þynningaráhættu fyrir keyptar kröfur samkvæmt 1. hluta, 28. lið í sama viðauka. Hafi fjármálafyrirtæki fullan endurkröfurétt á seljanda krafanna vegna hættu á vanefndum og þynningaráhættu má fara með þær sem vedtryggðar skuldbindingar (*e. collateralised exposure*).

Byggja skal útreikning áhættuveginna skuldbindingafjárhæða vegna útlána- og þynningaráhættu á viðeigandi breytum tengdum skuldbindingum, þ.á m. líkum á vanefndum (PD), tapi að gefnum vanefndum (LGD), gjalddaga og útlánagildi skuldbindingarinnar. Meta skal PD og LGD samkvæmt 2. hluta, ofangreinds viðauka VII.

Fjármálaeftirlitið getur veitt leyfi til að meta áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir vegna útlánaáhættu fyrir hlutabréfastöður skv. 17.-26. lið, 1. hluta, viðauka VII skv. 53. gr. A. Einungis skal veitt leyfi til að nota aðferðir í 25.-26. lið að uppfylltum þeim skilyrðum sem tilgreind eru í 115.-123. lið, 4. hluta, sama viðauka.

Meta má áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir vegna útlánaáhættu fyrir sértækar lánaskuldbindingar samkvæmt 6. lið, 1. hluta, viðauka VII skv. 53. gr. A og skal Fjármálaeftirlitið gefa út leiðbeiningar um þær áhættuvogir sem nota skal og samþykkja aðferðir fjármálafyrirtækisins.

Fjármálafyrirtæki skulu nota eigin líkur á vanefndum (PD) fyrir áhættuflokka a. til d. í 1. mgr. 27. gr. og eigið mat á tapi að gefnum vanefndum (LGD) fyrir

³⁸ Art. 86, Dir. 2006/48/EC.

áhættuflokka g. sömu málsgreinar í samræmi við 26. gr. og 4. hluta, viðauka VII skv. 53. gr. A. Fjármálaeftirlitið getur veitt sérstakt leyfi til að nota eigin LGD og breytistuðla fyrir áhættuflokka a. til c. í samræmi við 26. gr. og 4. hluta ofangreinds viðauka. Að öðrum kosti skal nota LGD-gildin og breytistuðlana í 8. lið, 2. hluta sama viðauka.

Verðbréfaðar stöður skulu metnar samkvæmt ákvæðum VIII. kafla

Ef skuldbindingar í formi sjóða um sameiginlega fjárfestingu uppfylla skilyrði 5. og 6. mgr. 24. gr. skal meta áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir undirliggjandi eigna sjóðanna samkvæmt ákvæðum þessa kafla³⁹.

29. gr.

Vænt tap (EL)

Meta skal vænt tap (EL) vegna skuldbindinga í áhættuflokkum a. - e., 1. mgr. 27. gr. í samræmi við 29.-35. lið, 1. hluta, viðauka VII skv. 53. gr. A. Nota skal sömu breytur fyrir PD, LGD og virði skuldbindingar og notaðar eru til að meta áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir samkvæmt 28. gr. Vænt tap vegna vanskila skal meta samkvæmt 80. lið, 4. hluta, ofangreinds viðauka.

Vænt tap af verðbréfuðum stöðum skal meta samkvæmt VIII. kafla.

Vænt tap af skuldbindingum skv. g. lið, 1. mgr. 27. gr. skal vera 0.

Meta skal vænt tap vegna þynningaráhættu fyrir keyptar viðskiptakröfur samkvæmt 35. lið, 1. hluta viðauka VII skv. 53. gr. A.

Meta skal vænt tap af sjóðum um sameiginlega fjárfestingu samkvæmt 29.-35. lið, 1. hluta ofnagreinds viðauka⁴⁰.

30. gr.

Undanþágur frá innrimatsaðferð

Fjármálaeftirlitið getur veitt fjármálafyrirtækjum, sem hafa leyfi til að nota innrimatsaðferð, heimild til að nota staðalaðferð fyrir eftirfarandi skuldbindingar:

- a. skuldbindingar skv. a. og b. lið, 1. mgr. 27. gr. ef mótaðilar eru það fáir að það verði fjármálafyrirtækinu óþarflega íþyngjandi að koma á fót matskerfi fyrir þessa aðila,
- b. skuldbindingar viðskiptaeyninga sem hafa óverulegt vægi auk áhættuflokka sem hafa tiltölulega lítið vægi hvað varðar stærð og áhættu,
- c. skuldbindingar íslenska ríkisins,
- d. skuldbindingar móðurfélags eða dótturfélags viðkomandi fjármálafyrirtækis,
- e. hlutabréf í þeim félögum hvers skuldbindingar hafa áhættuvog 0% samkvæmt staðalaðferð. Áhættuflokkur hlutabréfa skal talinn verulegur ef heildarvirði þeirra er meira en 10% af eigin fé að meðaltali næstliðið ár. Ef um er að ræða hlutabréf í færri en 10 félögum skal miða við 5% af eigin fé,
- f. skuldbindingar sem eru bundnar innistæður í seðlabönkum samkvæmt reglum þar að lútandi,
- g. ríkisábyrgðir í samræmi við 19. lið, 2. hluta viðauka VIII skv. 53. gr. A⁴¹.

VII. KAFLI

Mildun útlánaáhættu

³⁹ Art. 87, Dir. 2006/48/EC.

⁴⁰ Art. 88, Dir. 2006/48/EC.

⁴¹ Art. 89, Dir. 2006/48/EC.

31. gr.

Í þessum kafla merkir orðið lánastofnun (*e. lending credit institution*) fjármálafyrirtæki sem á kröfuna hvort sem rekja megi hana til útlána eða ekki.

32. gr.

Lánastofnanir sem nota annað hvort staðalaðferðina eða innri matsaðferðina án þess að nota eigin matsaðferðir á tapi að gefnum vanefndum (LGD) og breytistuðlum samkvæmt 28. og 29. grein, mega nýta sér reglur um mildun útlánaáhættu samkvæmt þessum kafla, í útreikningi á áhættuvegnum skuldbindingafjárhæðum samkvæmt 4. grein eða væntu tapi samkvæmt innrimatsaðferð⁴².

33. gr.

Fjármögnuð og ófjármögnuð útlánavörn

Aðferðin sem notuð er til útlánavarnar skal vera í samræmi við lög í viðkomandi ríki.

Lánastofnun skal gera viðeigandi ráðstafanir til þess að tryggja árangur og áreiðanleika útlánavarna og til að takast á við tengda áhættu.

Þegar um fjármagnaða útlánavörn er að ræða skulu eignir sem eru til tryggingar vera nægjanlega seljanlegar og virði þeirra stöðugt til að tryggja rétt mat á vörninni við útreikning á áhættuvegnum skuldbindingum. Hæfi (*e. eligibility*) til mildunar útlánaáhættu skal takmarkast við eignir sem skilgreindar eru í 1. hluta viðauka VIII skv. 53. gr. A. Lánastofnun hefur rétt til þess að selja eða halda eftir eignum sem eru til tryggingar vegna útlánavarnar ef til vanskila eða gjaldþrots kemur að hálfu skuldunauts eða að hálfu forráðaaðila eignarinnar. Gæta þarf að hversu mikil fylgni er milli virðis eignarinnar sem notuð er til varnar og lánshæfismats skuldunautarins

Þegar um ófjármagnaða útlánavörn er að ræða skulu þeir aðilar sem veita vörnina vera áreiðanlegir og samningar í samræmi við lög í viðkomandi ríkis til að tryggja rétt mat á vörninni við útreikning á áhættuvegnum skuldbindingum. Eingöngu þeir aðilar sem veita útlánavörn og þær tegundir samninga sem skilgreind eru í 1. hluta viðauka VIII skv. 53. gr. A eru hæf til mildunar útlánaáhættu.

Einnig skal fara eftir þeim lágmarksskilyrðum sem tilgreind eru í 2. hluta ofangreinds viðauka⁴³.

34. gr.

Séu skilyrði 33. gr. uppfyllt má reikna áhættuvegnar skuldbindingar og, eftir því sem við á, vænt tap í samræmi við 3. til 6. hluta viðauka VIII skv. 53. gr. A.

Skuldbindingafjárhæð sem reiknuð er með tilliti til mildunar útlánaáhættu skal ekki vera hærri en fjárhæð áhættuveginnar skuldbindingar eða vænts taps sömu skuldbindingar þar sem mildun útlánaáhættu er ekki notuð.

Hafi þegar verið tekið tillit til útlánavarna við útreikning áhættuveginna skuldbindinga samkvæmt staðalaðferð eða innrimatsaðferð skal ekki fara eftir greinum þessa kafla um útreikning á útlánavörn⁴⁴.

VIII. KAFLI

Verðbréfun

⁴² Art. 91, Dir. 2006/48/EC.

⁴³ Art. 92, Dir. 2006/48/EC

⁴⁴ Art. 93, Dir. 2006/48/EC

35. gr.

Reikna skal áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir í verðbréfuðum stöðum í samræmi við 1.-5. lið og 37.-76. lið, 4. hluta, viðauka IX skv. 53. gr. A. Þó skulu þau fjármálafyrirtæki sem nota staðalaðferðina flokka verðbréfaðar stöður í áhættuflokka samkvæmt 10. gr. og reikna áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir í verðbréfuðum stöðum í samræmi við 1.-36. lið, 4. hluta ofangreinds viðauka⁴⁵.

Þegar veruleg útlánaáhætta tengd verðbréfuðum stöðum hefur verið flutt frá upphaflega fjármálafyrirtækinu til þriðja aðila í samræmi við 2. hluta viðauka IX skv. 53. gr. A, má fjármálafyrirtækið,:

- a. þegar um hefðbundna verðbréfun er að ræða, undanskilja frá mati á áhættuvegnum skuldbindingum og, eftir því sem við á, væntu tapi þær skuldbindingar sem hafa verið verðbréfaðar/færðar í verðbréfun (*e. securitised*),
- b. þegar um tilbúna/gervi- (*e. synthetic*) verðbréfun er að ræða, reikna áhættuvegnar skuldbindingar og, eftir því sem við á, vænt tap verðbréfaðra staða í samræmi við 2. hluta ofangreinds viðauka.

Upphaflega fjármálafyrirtækinu ber að meta áhættuvegnar skuldbindingar í verðbréfuðum stöðum skv. 2. mgr. í samræmi við áður nefndan viðauka IX. Ef upphaflega fjármálafyrirtækinu tekst ekki að flytja verulegan hluta útlánaáhættunnar skv. 2. mgr. er því heimilt að sleppa að reikna áhættuvegnar skuldbindingar í þeim verðbréfuðu stöðum⁴⁶.

36. gr.

Áhættuvogir verðbréfaðra staða

Verðbréfaðar stöður, þ.m.t. verðbréfaðar stöður byggðar á vaxta- eða gjaldmiðlaafleiðum, skulu fá áhættuvog í samræmi við viðauka IX skv. 53. gr. A byggða á útlánagæðum metnum af viðurkenndu matsfyrirtæki eða á annan þann hátt sem tilgreindur er í áðurefndum viðauka IX. Þegar um er að ræða stöður í mismunandi lögum (*e. tranches*) verðbréfunar skal líta á hvert lag sem sérstaka stöðu. Þeir aðilar sem selja útlánavörn vegna verðbréfaðra staða eru taldir vera með stöðu í þeirri verðbréfun.

Þegar verðbréfuð staða er háð fjármagnaðri eða ófjármagnaðri útlánavörn má breyta áhættuvoginni í samræmi við 33.-36. gr. og ofangreinds viðauka IX. Áhættuvegnar skuldbindingafjárhæðir vegna verðbréfaðra staða skulu vera hluti af eigin fé skv. 1 tl. 1. mgr. 4. gr. Verðbréfaðar stöður með áhættuvog 1.250% má draga frá eiginfjárþætti C enda hafa þær ekki verið teknar með í fyrrgreindan útreikning⁴⁷.

37. gr.

Lánshæfismat viðurkenndra matsfyrirtækja

Nota má lánshæfismat viðurkennds matsfyrirtækis til að ákvarða áhættuvog verðbréfaðra staða hafi matsfyrirtækið verið viðurkennt sérstaklega í þessu skyni af Fjármálaeftirlitinu og matsfyrirtækið hafi sýnt þekkingu og hæfni á sviði verðbréfunar og hlotið viðurkenningu markaðarins. Sérhver lánshæfiseinkunn á sér samsvörun í þrepi útlánagæða sem Fjármálaeftirlitið auglýsir⁴⁸.

⁴⁵ Art. 94, Dir. 2006/48/EC

⁴⁶ Art. 95, Dir. 2006/48/EC

⁴⁷ Art. 96, Dir. 2006/48/EC

⁴⁸ Art. 97-99, Dir. 2006/48/EC

38. gr.

Verðbréfun hlaupandi skuldbindinga

Þegar um er að ræða verðbréfun hlaupandi skuldbindinga (*e. securitisation of revolving exposures*), með ákvæðum um að greiða megi afborganir fyrir gjalddaga, skal upphaflega fjármálafyrirtækið reikna viðbótar áhættuvegna skuldbindingafjárhæð með tilliti til þeirrar auknu útlánaáhættu sem getur átt sér stað í kjölfar þess að afborganir eru greiddar fyrir gjalddaga. Hlaupandi skuldbinding skal í þessu sambandi vera skuldbinding þar sem útistandandi krafa á viðskiptavin getur flókt innan fyrirfram ákveðinna marka eftir því hvort hann ákveður að fá lánað eða endurgreiða. Jafnframt skal ákvæði um að greiða fyrir gjalddaga vera sammingsbundið, þar sem krafist er, að ef fyrirfram skilgreindir atburðir verða, ber að innleysa stöður fjárfesta fyrir þann gjalddaga sem upphaflega er tilgreindur í hinu útgefna verðbréfi⁴⁹.

39. gr.

Stuðningur við verðbréfun

Upphaflegt fjármálafyrirtæki sem reiknar áhættuvegnar skuldbindingar skv. 35. gr. má ekki veita frekari tryggingar (*e. support*) umfram samninga við verðbréfun með það að markmiði að draga úr hugsanlegu tapi fjárfesta.

Geti upphaflegt fjármálafyrirtæki ekki uppfyllt ákvæði 1. mgr. varðandi verðbréfun skal reikna viðbótar eiginfjárkröfu vegna allra verðbréfaðra staða eins og þær hafi ekki verið verðbréfaðar. Fjármálafyrirtækið skal birta opinberlega að það hafi veitt tryggingar umfram samninga við verðbréfunina, og áhrif þess á eiginfjárkröfu⁵⁰.

IX. KAFLI**Rekstraráhætta**

40. gr.

Eiginfjárkröfu vegna rekstraráhættu skal reikna í samræmi við aðferðir sem tilgreindar eru í 41., 42. og 43. gr.

Beiti fjármálafyrirtæki aðferð þeirri sem lýst er í 42. gr. (Staðalaðferð) er óheimilt að beita síðar grundvallaðferð þeirri sem lýst er í 41. gr. nema að gefnu tilefni og Fjármálaeftirlitið veiti leyfi. Sama gildir ef fjármálafyrirtæki beitir aðferð þeirri sem lýst er í 43. gr., en þá er óheimilt að beita síðar aðferðum 41. eða 42. gr.

Fjármálaeftirlitið getur þó veitt leyfi til að beita samsettum aðferðum í samræmi við 4. hluta viðauka X skv. 53. gr. A.⁵¹

41. gr.

Grundvallaraðferð (Basic Indicator Approach)

Eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu samkvæmt grundvallaraðferð (Basic Indicator Approach) skal reiknast sem tiltekið hlutfall af viðeigandi mælikvarða (*e. indicator*)⁵².

Eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu skal vera 15% af viðeigandi mælikvarða eins og tilgreint er í eftirfarandi málsgreinum:

⁴⁹ Art. 100, Dir. 2006/48/EC

⁵⁰ Art. 101, Dir. 2006/48/EC

⁵¹ Art. 102, Dir. 2006/48/EC

⁵² Art. 103, Dir. 2006/48/EC

Viðeigandi mælikvarði er meðaltal samtölu hreinna vaxtatekna og annarra rekstrartekna síðustu þriggja reikningsára (þrjú 12-mánaða tímabil). Séu endurskoðaðar tölur ekki tiltækar er heimilt að nota áætlun.

Sé samtalan eitthvert reikningsárið neikvæð eða jafnt og núll skal hún ekki talin með í þriggja ára meðaltalið. Mælikvarðinn skal vera samtala jákvæðra stærða deilt með fjölda jákvæðra stærða.

Mælikvarðinn skal samanstanda af eftirfarandi rekstrarliðum sbr. ennfremur 27. gr. tilskipunar 86/635/EB:

1	Vaxtatekjur o.fl.
2	Vaxtagjöld o.fl.
3	Tekjur af hlutabréfum o.fl. og öðrum eignarhlutum
4	Þóknunartekjur o.fl.
5	Þóknunargjöld
6	Gengishagnaður/tap
7	Aðrar rekstrartekjur

Ekki skal draga frá afskriftir eða rekstrarkostnað þegar mælikvarðinn er reiknaður.

Eftirfarandi liðir skulu ekki teknir með í útreikninginn:

- (a) Innleystur hagnaður/tap vegna sölu á eignum utan veltubókar,
- (b) Óreglulegar tekjur
- (c) Tekjur vegna vátryggingastarfsemi

Séu matsverðsbreytingar af veltubókarliðum í rekstrarreikningi má taka þær með í útreikninginn⁵³.

42. gr.

Staðalaðferð (Standardised Approach)

Noti fjármálafyrirtæki staðalaðferð ber að skipta starfseminni í viðskiptasvið í samræmi við eftirfarandi töflu:

⁵³ Annex X, Part 1, Dir. 2006/48/EC

Viðskiptasvið	Starfsemi	Hlutfall
Fyrirtækjaráðgjöf (<i>e. Corporate finance</i>)	Sölutrygging í tengslum við útgáfu eins eða fleiri fjármálagerna eða markaðssetning slíkrar útgáfu. Þjónusta tengd sölutryggingu Fjárfestingaráðgjöf Ráðgjöf til fyrirtækja um uppbyggingu höfuðstóls, áætlanagerð og skyld mál og ráðgjöf og þjónusta varðandi samruna fyrirtækja og kaup á þeim. Greiningadeildir og aðrar tegundir ráðgjafar vegna viðskipta með fjármálagerna	18%
Markaðsviðskipti (<i>e. Trading and sales</i>)	Eigin viðskipti Peningamiðlun Móttaka og miðlun fyrirmæla um einn eða fleiri fjármálagerna Framkvæmd fyrirmæla viðskiptavina Umsjón með útboði verðbréfa Rekstur marghliða viðskiptakerfa	18%
Verðbréfamiðlun (smásala) (Starfsemi sem snýr að einstaklingum eða litlum og meðalstórum fyrirtækjum sem uppfylla skilyrði 17. gr.)	Móttaka og miðlun fyrirmæla um einn eða fleiri fjármálagerna Framkvæmd fyrirmæla viðskiptavina Umsjón með útboði verðbréfa	12%
Viðskiptabankastarfsemi (heildsala)	Móttaka innlána og endurgreiðanlegra fjármuna Veiting útlána Fjármögnunarleiga Veita ábyrgðir og tryggingar	15%
Viðskiptabankastarfsemi (smásala) (Starfsemi sem snýr að einstaklingum eða litlum og meðalstórum fyrirtækjum sem uppfylla skilyrði 17. gr.)	Móttaka innlána og endurgreiðanlegra fjármuna Veiting útlána Fjármögnunarleiga Veita ábyrgðir og tryggingar	12%
Greiðslu- og uppgjörsþjónusta	Þjónusta við millifærslu peninga Útgáfa og umsýsla greiðslumiðla	18%
Umboðsþjónusta	Varsla og umsýsla fjármálagerna fyrir viðskiptavinum þ.m.t. forræði og tengd þjónusta s.s. stýring lausafjár og trygginga/veða	15%
Eignastýring	Stýring eignasafna Stýring verðbréfasjóða (UCITS) Önnur eignastýring	12%

Fyrir hvert viðskiptasvið skal eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu vera það hlutfall af viðeigandi mælikvarða sem tilgreint er í ofangreindri töflu. Viðeigandi mælikvarði er meðaltal samtölu hreinna vaxtatekna og annarra rekstrartekna síðustu þriggja reikningsára (þrjú 12-mánaða tímabil) fyrir hvert viðskiptasvið. Séu endurskoðaðar tölur ekki tiltækar má nota áætlun.

Eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu skal vera summan af eiginfjárkröfunni vegna rekstraráhættu fyrir hvert viðskiptasvið. Sé samtala viðskiptasviðsins neikvæð skal taka hana með í heildarsamtöluna. Sé heildarsamtalan neikvæð skal hún vera jafnt og núll í meðaltalinu.

43. gr.

Meginreglur kortlagningar viðskiptasviða

Fjármálafyrirtæki þarf að uppfylla skilyrði um kortlagningu viðskiptasviða til að mega nota staðalaðferð við útreikning á eigin fé vegna rekstraráhættu⁵⁴.

⁵⁴ Art. 104, Dir. 2006/48/EC

Fjármálafyrirtæki þurfa að þróa og skjalfesta sértækar reglur og viðmið við kortlagningu viðeigandi mælikvarða fyrir núverandi viðskiptasvið og starfsemi innan ramma staðalaðferðar. Viðmið þessi þarf að endurskoða og aðlaga fyrir breytta og/eða nýja starfsemi og áhættur. Meginreglur fyrir kortlagningu viðskiptasviða eru eftirfarandi:

- (a) kortleggja þarf alla starfsemi ítarlega undir viðskiptasvið og án þess að þau skarist,
- (b) starfsemi sem ekki fellur beint undir viðskiptasvið, en sem telst stoðþáttur við ákveðið viðskiptasvið skal falla undir það viðskiptasvið sem það styður. Ef stoðþáttur styður við fleiri viðskiptasvið ber að nota hlutlæg viðmið,
- (c) ef ekki er hægt að kortleggja ákveðna starfsemi undir viðskiptasvið skal nota það hlutfall viðskiptasviðs sem er hæst, sama gildir um viðkomandi stoðþætti,
- (d) fjármálafyrirtæki mega millifæra kostnað milli viðskiptasviða ef hann er talinn tilheyra öðru sviði,
- (e) kortlagning starfsemi undir viðskiptasvið fyrir eiginfjárkröfu vegna rekstraráhættu skal vera í samræmi við flokka sem notaðir eru vegna útlána- og markaðsáhættu,
- (f) stjórnendur eru ábyrgir fyrir reglum um kortlagningu, og
- (g) kortlagningin þarf að standast óháð endurmat.

44. gr.

Aðrir mælikvarðar fyrir viðskiptabankastarfsemi

Fjármálaeftirlitið getur heimilað að notaðir séu aðrir mælikvarðar en áður eru tilgreindir fyrir viðskiptabankastarfsemi.

Fyrir þessi viðskiptasvið skal viðkomandi mælikvarði vera samræmdur/staðlaður tekjukvarði sem jafngildir þriggja ára meðaltali heildar nafnverði lána og fyrirframgreiðslna margfölduðu með 0,035.

Fyrir heildsölu- og/eða smásöluhluta viðskiptabankastarfseminnar skulu lán og fyrirframgreiðslur vera ádreagnar fjárhæðir í viðkomandi lánasöfnum. Verðbréfastöður utan veltubókar skulu teknar með í heildsöluhluta viðskiptabankastarfsemi.

Skilyrði þess að nota megja aðra mælikvarða eru:

1. meginstarfsemi fjármálafyrirtækisins er viðskiptabankastarfsemi og a.m.k. 90% af tekjunum eru á því sviði
2. fjármálafyrirtækið þarf að sýna Fjármálaeftirlitinu fram á að verulegur hluti starfseminnar nái yfir útlán með háum líkum á vanefndum (PD) og að aðrir mælikvarðar en notaðir eru með staðalaðferð gefi betra mat á rekstraráhættu,
3. fjármálafyrirtækið þarf að uppfylla almenn skilyrði um áhættustýringu í samræmi við stærð og hlutfallslegt mikilvægi þess, en auk þess
  - (a) þurfa vel skjalfest kerfi að vera til staðar til að meta og stjórna rekstraráhættu þar sem ábyrgð er vel skilgreind. Kerfið þarf að bera kennsl á áhrif af rekstraráhættu og það þarf að vera hægt að rekja viðeigandi gögn vegna rekstraráhættu þ.m.t. gögn um verulegt tap. Kerfið þarf að standast óháð mat,
  - (b) þarf að samþætta kerfið vegna rekstraráhættu við áhættustýringu fjármálafyrirtækisins og niðurstöður ú því þurfa að gefa skýra mynd af rekstraráhættu fjármálafyrirtækisins

- (c) þurfa kerfi að vera til staðar sem skila upplýsingum til viðeigandi ábyrgðaraðila innan stofnunarinnar. Einnig þurfa að vera til staðar ferlar til að bregðast við þeim upplýsingum⁵⁵.

45. gr.

Þróuð mæliaðferð (Advanced Measurement Approach)

Fjármálaeftirlitið getur veitt leyfi til að nota þróaðar mæliaðferðir sem byggja á áhættumatskerfum fjármálafyrirtækis. Leyfið er þá veitt gagngert til að nota eigin líkön til að reikna eiginfjárkröfu vegna rekstraráhættu. Fjármálafyrirtæki þurfa þá að uppfylla þau skilyrði sem tilgreind eru í 3. hluta viðauka X skv. 53. gr. A. Séu þróaðar mæliaðferðir notaðar fyrir samstæður með starfsemi yfir landamæri innan EES skulu eftirlitsaðilar viðkomandi ríkja hafa með sér samstarf um veitingu leyfis og eftirlit.

Séu þróaðar mæliaðferðir notaðar á samstæðugrundvelli getur Fjármálaeftirlitið metið hvort fjármálafyrirtæki uppfylli skilyrði 3. hluta viðauka X skv. 53. gr. A á þeim sama grundvelli⁵⁶.

X. KAFLI

Eiginfjárfrafa vegna umframáhættu stórra áhættuskuldbindinga⁵⁷

46. gr.

Þeim fyrirtækjum sem fengið hafa til þess skriflegt leyfi Fjármálaeftirlitsins er heimilt að fara yfir þau mörk sem tilgreind eru í reglugerð um hámark lána og ábyrgða fjármálafyrirtækja, enda sé umframáhættan í samræmi við ákvæði þessa kafla.

Sá hluti áhættuskuldbindinga einstaks viðskiptavinar ásamt fjárhagslega tengdum aðilum, sem er umfram 25% af eigin fé fyrirtækisins og sem er tilkominn vegna heimildarákvæðis þessara reglna nefnist umframáhætta í eftirfarandi greinum.

Forsendur fyrir umframáhættu fyrirtækis eru eftirfarandi;

1. Sá hluti áhættuskuldbindinga viðskiptavinar sem er umfram viðmiðunarmörkin sé áhættuskuldbinding í veltubók.
2. Fyrirtækið uppfylli viðbótareiginfjárkröfu sem hlýst af umframáhættu stórra áhættuskuldbindinga.

47. gr.

Eiginfjárfrafa vegna umframáhættu einstaks viðskiptavinar eða fjárhagslega tengdra aðila skal fundin út með því að bæta við áhættugrunn fyrirtækis fjárhæð sem reiknuð er út í samræmi við ákvæði 40. gr. og 41. gr.

Eiginfjárfrafa vegna umframáhættu skal koma til viðbótar eiginfjárkröfu sem reiknuð er vegna sömu liða samkvæmt ákvæðum annarra kafla þessara reglna.

Við mat á áhættuskuldbindingum einstaks viðskiptavinar eða fjárhagslega tengdra aðila skal miða við heildarskuldbindingu í hlutfalli af eiginfjárþætti A og B. Við útreikning á eiginfjárkröfu fyrirtækis vegna þess hluta áhættuskuldbindingar sem telst vera umframáhætta er heimilt að taka tillit til þess hluta eigin fjár fyrirtækis sem telst til eiginfjárþáttar C.

Ekki skal nota aðferðir vegna mildunar útlánaáhættu við útreikning á stórum áhættum og skýrslugjöf þeim tengdum að því undanskildu sem varðar endurkaupasamninga og verðbréfa- og hrávörulánveitingar/lántökur.

⁵⁵ Annex X, Part 2, Dir. 2006/48/EC

⁵⁶ Art. 105, Dir. 2006/48/EC

⁵⁷ Art. 29-32, Annex VI, Dir. 2006/49/EC

48. gr.

Áhættugrunnur umframáhættu sem varað hefur 10 daga eða skemur skal reiknast út með því að margfalda áhættugrunn vegna sérstakrar stöðuáhættu viðkomandi veltubókarliðar, sbr. ákvæði 5. kafla, og/eða áhættugrunn vegna uppgjörs- og mótaðilaáhættu, sbr. ákvæði 6. kafla, með stuðlinum 2,00.

Ekki skal taka tillit til almennrar stöðuáhættu liða í veltubók við útreikning á áhættugrunni vegna umframáhættu stórra áhættuskuldbindinga.

49. gr.

Hafi umframáhættan varað lengur en 10 daga skal, áður en frekari útreikningur á sér stað, flokka umframáhættur með hliðsjón af vægi einstakra liða við útreikning á áhættugrunni fyrirtækis. Með vægi liða í þessu samhengi er átt við vægi einstakra liða í áhættugrunni vegna sömu áhættuþátta og vitnað er til í 40. gr. Sá hluti umframáhættu sem hefur mest vægi skal koma síðast í áframhaldandi útreikningum.

Áhættugrunnur umframáhættu sem hefur varað lengur en 10 daga skal síðan reiknaður út með því að margfalda áhættugrunn vegna sérstakrar stöðuáhættu veltubókarliðar, sbr. ákvæði 5. kafla, og/eða áhættugrunn vegna uppgjörs- og mótaðilaáhættu, sbr. ákvæði 6. kafla, með viðeigandi stuðli samkvæmt eftirfarandi töflu.

<i>Áhættuskuldbindingar umfram 25% af eigin fé (A+B+C).</i>	<i>Stuðull</i>
Allt að 40%, þ.e. 25%-40%	2,00
Umframáhætta 40%-60%	3,00
Umframáhætta 60%-80%	4,00
Umframáhætta 80%-100%	5,00
Umframáhætta 100%-250%	6,00
Yfir 250%	9,00

Hafi umframáhætta vegna einstakra viðskiptamanna eða fjárhagslega tengdra aðila varað 10 daga eða skemur, má umframáhætta fyrirtækis vegna þess viðskiptamanns eða fjárhagslega tengdra aðila eigi fara yfir 500% af þeim hluta eigin fjár fyrirtækis sem telst til eiginfjárpátta A, B og C.

Hafi umframáhættan varað lengur en 10 daga má umframáhætta vegna einstaks viðskiptamanns eða fjárhagslega tengdra aðila eigi fara yfir 600% af þeim hluta eigin fjár fyrirtækis sem telst til eiginfjárpátta A, B og C.

Fyrirtæki skulu þriðja hvern mánuð tilkynna Fjármálaeftirlitinu öll tilvik þar sem um umframáhættu hefur verið að ræða á næstliðnum þremur mánuðum. Tilgreina skal nafn viðkomandi viðskiptamanns og fjárhæð umframáhættu.

XI. KAFLI**Eftirlit**

50. gr.

Fjármálaeftirlitið kannar það fyrirkomulag og aðferðir, ásamt búnaði og framkvæmd, sem fjármálafyrirtæki notar til að fylgja reglum þessum og beitir í því sambandi tæknilegum viðmiðum sem tilgreind eru í viðauka XI skv. 53. gr. A. Fjármálaeftirlitið leggur jafnframt mat á þær áhættur sem felast í starfsemi fjármálafyrirtækis.

Fjármálaeftirlitið metur hvort þær ráðstafanir sem fjármálafyrirtæki grípur til séu nægjanlegar, hvort stjórnun sé traust og hvort eiginfjárgrunnur sé fullnægjandi með hliðsjón af áhættum sem felast í starfseminni.

Fjármálaeftirlitið ákveður tíðni og umfang skoðana og mats með tilliti til stærðar fjármálafyrirtækja, hvort þau séu kerfislega mikilvæg, eðlis, umfangs og margbreytileika í starfsemi þeirra. Matið skal endurskoðað að minnsta kosti árlega.

Fjármálaeftirlitið kannar áhrif fastvaxtaáhættu vegna liða utan veltubókar. Fjármálafyrirtæki þarf að grípa til ráðstafana ef skyndileg breyting á vöxtum, sem nemur 200 punktum, hefur þau áhrif að eiginfjárgrunnur þess rýrnar um meira en 20%⁵⁸.

XII. KAFLI

Upplýsingagjöf fjármálafyrirtækja

51. gr.

Fjármálafyrirtækjum ber að birta opinberlega þær upplýsingar sem tilgreindar eru í 2. og 3. hluta viðauka XII skv. 53. gr. A. Heimilt er að undanskilja upplýsingar sem ekki eru taldar mikilvægar skv. 1. mgr. 1. hluta sama viðauka. Einnig er heimilt að undanskilja upplýsingar sem geta talist trúnaðarupplýsingar skv. 2. og 3. mgr. 1. hluta ofangreinds viðauka. Fjármálafyrirtækjum ber þó að upplýsa um að viðkomandi upplýsingar eru ekki birtar og ástæður þess.

Fjármálafyrirtækjum ber að marka með stefnu varðandi upplýsingagjöf, mat á viðeigandi upplýsingum og hversu oft þær eru birtar⁵⁹.

XIII. KAFLI

Samstæðuuppgjör

52. gr.

Ákvæði þessara reglna skulu einnig ná til samstæðu þeirra fyrirtækja sem talin eru upp í 1. gr. þessara reglna.

Við útreikning á eiginfjárgrunni samstæðu er heimilt að jafna stöðu í skuldaskjöllum, hlutabréfum og hrávörum við mat á stöðuáhættu í veltubók sbr. IV. kafla, milli fyrirtækja innan samstæðunnar. Sama á við um stöður í gjaldmiðlum og gulli við mat á gjaldeyrisáhættu.

XIV. KAFLI

Tilvísun til viðauka tilskipana ESB

53. gr.

Með vísan til heimildar í ákvæði til bráðabirgða III í lögum nr. X/2006 vísar Fjármálaeftirlitið til enskrar útgáfu í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins á eftirfarandi viðaukum í tilskipun 2006/48/EB um stofnun og rekstur lánastofnana og tilskipun 2006/49/EB um eiginfjárkröfur fjárfestingarfyrirtækja og lánastofnana:

A.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2006/48/EB (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_177/l_17720060630en00010200.pdf) frá 14. júní 2006 um stofnun og rekstur lánastofnana (endursamið) (e. *Directive 2006/48/EC* (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_177/l_17720060630en00010200.pdf) of

⁵⁸ Art. 124, Dir. 2006/48/EC

⁵⁹ Art. 145-146, Dir. 2006/48/EC

the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 relating the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast)):

VIÐAUKI III – Meðhöndlun mótaðilaáhættu vegna afleiðusamninga, endurkaupasamninga, verðbréfa- eða hrávörulánveitinga/lántöku, langra samninga með afhendingu og viðbótar lánveitinga vegna kaupa/sölu verðbréfa (*e. ANNEX III - The treatment of counterparty credit risk of derivative instruments, repurchase transactions, securities or commodities lending or borrowing transactions, long settlement transactions and margin lending transactions*)

VIÐAUKI V – Tæknileg viðmið vegna fyrirkomulags og meðferðar áhættu (*e. ANNEX V - Technical criteria concerning the organisation and treatment of risks*)

VIÐAUKI VII – Innrimatsaðferð (*e. ANNEX VII - Internal ratings based approach*)

VIÐAUKI VIII – Mildun útlánaáhættu (*e. ANNEX VIII - Credit risk mitigation*)

VIÐAUKI IX – Verðbréfun (*e. ANNEX IX – Securitisation*)

VIÐAUKI X – Rekstraráhætta (*e. ANNEX X – Operational risk*)

VIÐAUKI XI – Tæknileg viðmið vegna könnunar og mats þar til bærra yfirvalda (*e. ANNEX XI – Technical criteria on review and evaluation by the competent authorities*)

VIÐAUKI XII – Tæknileg viðmið vegna upplýsingagjafar (*e. ANNEX XII - Technical criteria on disclosure*)

B.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2006/49/EB (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_177/l_17720060630en02010255.pdf) frá 14. júní 2006 um eiginfjárkröfur fjárfestingarfyrirtækja og lánastofnana (endursamið) (*e. Directive 2006/49/EC* (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_177/l_17720060630en02010255.pdf) of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 on the capital adequacy of investment firms and credit institutions (recast)).

VIÐAUKI I – Útreikningur eiginfjárkröfu vegna stöðuáhættu (*e. ANNEX I - Calculating capital requirements for position risk*)

VIÐAUKI II – Útreikningur eiginfjárkröfu vegna uppgjör- og mótaðilaáhættu (*e. ANNEX II - Calculating capital requirements for settlement and counterparty credit risk*)

VIÐAUKI III – Útreikningur eiginfjárkröfu vegna gjaldeyrisáhættu (*e. ANNEX III - Calculating capital requirements for foreign-exchange risk*)

VIÐAUKI IV – Útreikningur eiginfjárkröfu vegna hrávöruáhættu (*e. ANNEX IV - Calculating capital requirements for commodities risk*)

VIÐAUKI V – Notkun eigin líkana við útreikning eiginfjárkröfu (*e. ANNEX V - Use of internal models to calculate capital requirements*)

VIÐAUKI VII – Veltuviðskipti (*e. ANNEX VII – Trading*)

XV. KAFLI

Gildistökuákvæði

54. gr.

Reglur þessar eru settar með tilvísun til 3. mgr. 84. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, með síðari breytingum og taka gildi 1. janúar 2007. Jafnframt falla þá úr gildi reglur nr. 530/2003, um eiginfjárlutfall fjármálafyrirtækja. Reglur nr. 530/2003 halda þó gildi sínu gagnvart þeim fjármálafyrirtækjum sem

bráðabirgðaákvæði nr. I og II í lögum nr. X/2006, eiga við um á því tímabili sem þar er tilgreint.

Reykjavík, XX. desember 2006.

FJÁRMÁLAEFTIRLITID

Viðauki 1

Vörpun lánsþæfismats

Staðalaðferð: Vörpun lánsþæfismats viðurkenndra matsfyrirtækja í þrep útlánagæða (e. Mapping of ECAIs' credit assessments to credit quality steps)

Vörpun mats á langtímakröfur

Þrep útlánagæða	Mat Fitch	Mat Moody's	Mat S&P	Fyrirtæki (e. Corporate)	Stofnanir (þ.m.t. bankar)			Ríki (e. Sovereign)
					Ríkja- aðferð (e. Sovereign method)	Aðferð lánsþæfismats (e. Credit Assessment)		
						Lánstími > 3 mánuðir	Lánstími minni en 3 mánuðir	
1	AAA til AA-	Aaa til Aa3	AAA til AA-	20%	20%	20%	20%	0%
2	A+ til A-	A1 til A3	A+ til A-	50%	50%	50%	20%	20%
3	BBB+ til BBB-	Baa1 til Baa3	BBB+ til BBB-	100%	100%	50%	20%	50%
4	BB+ til BB-	Ba1 til Ba3	BB+ til BB-	100%	100%	100%	50%	100%
5	B+ til B-	B1 til B3	B+ til B-	150%	100%	100%	50%	100%
6	CCC+ og þar fyrir neðan	Caa1 og þar fyrir neðan	CCC+ og þar fyrir neðan	150%	150%	150%	150%	150%

Vörpun mats á skammtímakröfur

Þrep útlánagæða	Fitch	Moody's	S&P	Áhættuvogir
1	F1+, F1	P-1	A-1+, A-1	20%
2	F2	P-2	A-2	50%
3	F3	P-3	A-3	100%
4	Lægra en F3	NP	B-1, B-2, B-3, C	150%
5				150%
6				150%

Verðbréfun:

Vörpun mats á langtímakröfur: Staðalaðferð

Þrep útlánagæða	Fitch	Moody's	S&P	Áhættuvogir
1	AAA til AA-	Aaa til Aa3	AAA til AA-	20%
2	A+ til A-	A1 til A3	A+ til A-	50%
3	BBB+ til BBB-	Baa1 til Baa3	BBB+ til BBB-	100%
4	BB+ til BB-	Ba1 til Ba3	BB+ til BB-	350%
5	B+ og þar fyrir neðan	B1 og þar fyrir neðan	B+ og þar fyrir neðan	1250%

Vörpun mats á langtímakröfur: Innrímatsaðferð

Prep útlánagæða	Lánshæfismat			Áhættuvogir		
	Fitch	Moody's	S&P	Helsta forgangslag (e. Most senior tranche)	Grunnur (e. Base)	Ólagskipt safn (e. Non-granular pool)
1	AAA	Aaa	AAA	7%	12%	20%
2	AA	Aa	AA	8%	15%	25%
3	A+	A1	A+	10%	18%	35%
4	A	A2	A	12%	20%	35%
5	A-	A3	A-	20%	35%	35%
6	BBB+	Baa1	BBB+	35%	50%	50%
7	BBB	Baa2	BBB	60%	75%	75%
8	BBB-	Baa3	BBB-	100%	100%	100%
9	BB+	Ba1	BB+	250%	250%	250%
10	BB	Ba2	BB	425%	425%	425%
11	BB-	Ba3	BB-	650%	650%	650%
Lægra en 11	Lægra en BB-	Lægra en Ba3	Lægra en BB-	1250%	1250%	1250%

Vörpun mats á skammtímakröfur: Staðalaðferð

Prep útlánagæða	Fitch	Moody's	S&P	Áhættuvogir
1	F1+, F1	P-1	A-1+, A-1	20%
2	F2	P-2	A-2	50%
3	F3	P-3	A-3	100%
Allt annað lánshæfismat	Lægra en F3	NP	Allt skammtíamat lægra en A-3	1250%

Vörpun mats á skammtímakröfur: Innrímatsaðferð

Prep útlánagæða	Lánshæfismat			Áhættuvogir		
	Fitch	Moody's	S&P	Helsta forgangslag (e. Most senior tranche)	Grunnur (e. Base)	Ólagskipt safn (e. Non-granular pool)
1	F1+, F1	P-1	A-1+, A-1	7%	12%	20%
2	F2	P-2	A-2	12%	20%	35%
3	F3	P-3	A-3	60%	75%	75%
4	Lægra en F3	Allt skammtíamat lægra en A3, P3, og F3	Allt skammtíamat lægra en A3	1250%	1250%	1250%

Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu (CIUs)

Vörpun mats fyrir sjóði um sameiginlega fjárfestingu er hið sama og vörpun grundvallar langtímamats (*e. long-term fundamental credit ratings*). Fitch og Moody's nota sama kvarða fyrir grundvallar lánshæfismat og mat á styrðum sjóðum meðan S&P notar lítils háttar mismunandi kvarða fyrir grundvallar lánshæfismat og mat á sjóðum. Fjöldi matskvarða eru hinir sömu í báðum tilvikum.

Prep útlána-gæða	Fitch	Moody's	S&P Principal stability fund ratings	S&P Fund credit quality ratings	Áhættuvogir
1	AAA til AA-	Aaa til Aa3	AAA (m) til AA- (m)	AAA (f) til AA- (f)	20%
2	A+ til A-	A1 til A3	A+(m) til A-(m)	A+(f) til A-(f)	50%
3	BBB+ til BBB-	Baa1 til Baa3	BBB+(m) til BBB-(m)	BBB+(f) til BBB-(f)	100%
4	BB+ til BB-	Ba1 til Ba3	BB+(m) til BB-(m)	BB+(f) til BB-(f)	100%
5	B+ til B-	B1 til B3	B+(m) til B-	B+(f) til B-	150%
6	CCC+ og þar fyrir neðan	Caa1 og þar fyrir neðan	CCC+ og þar fyrir neðan	CCC+ og þar fyrir neðan	150%